

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre ..... 24 korona
Egy hóra ..... 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre ..... 28 korona.
Egy hóra ..... 2 k. 40 f

HIRDETÉSEK:

4-hasábos petit sor egyszer 20 fillér,
minden következőnél 16 fillér.

Nyitónét petit sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 157.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Réserve-
Társaság.
József főherceg-ut 2a. 22
TELEFON-SZÁM: 161.

Arad, 1913.

FŐSZERKESZTŐ
STAUBER JÓZSEF

Kedd, február 18.

Mai számunk főbb közleményei:

- Három pénzüintézet közgyűlése.
- Konfliktus a tengerészet és torpedógyár között.
- Négyezerharminc millióba került a hadiállapot.
- Félnapos újságíró sztrájk.
- Halálos géprepülés.
- Boszut akart állni Schühmeier megöléséért.
- Lukács László és Désy Zoltán pöre.
- Meggyilkolták Enver beyt?
- Harc a csendőrökkel.
- Tarkaságok.

A miniszterelnök pöre.

Arad, február 17.

A budapesti törvényszék büntető-tanácsa előtt ma Vázsonyi Vilmos conference-ot tartott arról, hogy mi a panama. Előadása, amelyről a királyi ügyész is elismerte, hogy színes volt, visszanyúlt a panama-szó bölcsőjére, a nevezetes csatorna botrányra, amely miatt Franciaország akkori pénzügy-miniszterének és képviselőházi alelnökének meg kellett bukniok, noha ők maguk nem tettek semminő szolgálatot a Panama-társaságnak, se pedig attól pénzt nem fogadtak el. A panama tehát egy ruganyos fogalom, és talán inkább hasonlít a róla elnevezett öszszgyűrhető szalmakalapra, mint a korrupt ügyre. Ha a bíróság akarja, annyit jelenthet, hogy Lukács László miniszterelnök azért panamista, mert ő maga fogadott el és szerzett rossz szagu pénzeket, de ha akarják, azt is jelentheti, hogy a miniszterelnök tudta, türte, nem tudta megakadályozni, vagy nem tudta megtudni, hogy a közérdek rovására, magánosok és magántársaságok tilos előnyöket vásárolnak maguknak.

„Európa legnagyobb panamistája“, így

nevezte Désy Zoltán államtitkár Lukács László miniszterelnököt. Ma, a főtárgyalás első napján, amikor a bizonyítás kereteinek megállapításáról volt szó, a királyi ügyész joggal állhatott meg ennél a kemény jelzőnél. Aki Európa, vagy csak Magyarország legnagyobb panamistája, arról legalább is azt kell bebizonyítani, hogy a maga zsebére dolgozott a közügyek körül, hogy közvetlenül gazdagodott azzal a kárral, a mely az állami érdekeket, vagy a közérkölcöket érte. Ha erre van a védelemnek adata, kompromittáló, lesújtó anyaga, perdöntő tanuja: elő azzal. Ha azonban csak arról van szó, hogy a miniszterelnök, a pénzügyminiszter tudtával, esetleg hozzájárulásával választási pénzeket gyűjtött, hogy a választási célokra olyan vállalatok adják a pénzt, amelyek az állammal szerződéses viszonyban allanak: ez, ha igaz is lenne, nem jelentheti a miniszterelnökről, hogy a „legnagyobb panamista.“ Ezen a nyomon Désy Zoltán, a koalíció volt államtitkárja és mai pör egyik védője, Gonda Henrik dr. a koalíció felelős vezetőjének szerkesztő-tulajdonosa sokkal inkább fedezhetnének föl „panamizást“ abban a nagymérvű pausalé osztásban, amely a koalíció alatt az államvasutak rendelkezési alapjának terhére történt. Ha ebben nem találtak európai botrányt, akkor nem találhatják föl a közmegebotránkozás asztalára a választási kassza gyűjtését, mégha az bebizonyítható lenne is.

A bíróság holnapra halasztotta a döntést a fölött, hogy a bizonyítás kereteinek dolgában a védelem, vagy a vád álláspontját fogja-e magáéva tenni. Jövendőlni, következtetni erre nézve ép úgy nem lehet,

mint ahogy a pör egész kimenetele bizonytalan. A védelemnek irányát, szándékait és eszközeit azonban előre megvilágították az ellenzék egyes lapjainak vasárnapi cikkei, a melyek soha nem tapasztalt mértékben igyekezzenek a bíróságot kikészíteni, megrettenteni. Azelőtt a prejudikálás is vétek számba ment; pedig a prejudikálás fogalma nagyon kevés ahhoz, a mi ezekben a cikkekben történik. Megállapítják, hogy a bírák, ha fölmentik Désy Zoltánt, s ezzel a miniszterelnök fölött mondanak ítéletet: a közérkölcsök megmentői, a nyilvános élet tisztaságának nagytekintélyü őrei; ha ellenben Désy Zoltán rovására és a miniszterelnök javára döntenek, — gerinctelen szolgák, megalázkodó cselédek, a kiket bizonyára az előmenetel vágyai és reményei kormányoznak az ítéletmondásban. A magyar független bíróságra apellálni és ezután a független bíróságot így tisztelni meg: minden, csak nem következetesség.

A politikai bosszu féktelen gyűlölete süvit át ezen a pörön. A bosszu volt az alapja, hiszen, ha Désy Zoltánt egyéb nem vezet, mint a purifikálás nemes ösztöne: szabad lett volna neki tapasztalataival és „leleplezéseivel“ várni s azokat eltenni, oly időre, a mikor az ellenzék letörését kell a vádakkal megtorolni? Az igazságot, ha az igazság, szabad-e hüvösre tenni, egész addig, a mikor politikai célokért lesz szükség azokra? A bíróságnak az a nehéz tiszte, hogy politikai színeiből és tendenciáiból vetköztesse le ezt a pört. Azt vizsgálja, hogy van-e rágalom abban, a mit Désy Zoltán mondott; hogy bizonyíthat-e olyan tényeket, a melyek alapján joggal mondhatta a miniszterelnökről a már idé-

Egy leány — válaszuton.

Irta: Antonius Calvus.

A társaság közismert csevegője mesélni kezdett:

- Volt egyszer két barát...
- Ácsi elég volt!
- Volt egyszer egy barát és egy másik.
- Tudjuk a többit. Elállj!
- Hölgyeim és uram! Volt egyszer egy barát és egy barátnő...
- Oh, ez már más.
- Hát ugy, ez már más? Lázongó, türelmetlen had! Tan mindjárt a végénéi kezdjem? S ha véletlenül például még vége sincs a históriának, hiszen Nagy Ferenc negyedeves joghallgató még, csak most készülődik a szigorlatra, hol van még a vége? Mikor lesz ebből komoly kérés? Ha ugyan addig meg nem bánja, hogy a szegénysorsban levő műszaki tanácsos tengerzemű Margitjának ígerte meg, hogy feleségül kéri, mibelyt az első pört megnyeri. Margit meghallgatta, bizott, szeretett és remélt. A tündöklő csillag fényével vetekedett e tizenhétéves női lény ragyogása, kérdezték meg a fél várostól, vajon elfogult vagyok-e, ha így jelzem Terényi Margitot. Ami nemes lelkület csak megnyilvánulhat egy női lényben, megnyilvánult benne a múltban is, a jelenben is, hiszen maga Nagy Ferenc is tanuja volt annak, mint szedte ki e nagylelkű hajadon min-

den hó elején — anyai jussaként fennmaradt néhány ezer koronányi tőkéjéből — a száz-száz koronákat, hogy az egyetemen küzdő két bátyját segítse. Segélyezi, hogy gondok nélkül haladjassanak. Majd visszaadják valamikor. Mit gondolt most önmagával, mit törődik most azzal, hogy fogytán lesz a pénze, ez anyagi világban legértékesebb női erény? Csak a tiúk ne érezzék a városi nyomort!

Mit gondolt ő most önmagával, amidőn apja már évek óta a csusz örjítő kinyitól napról napra betegbe lett?! Csak elyithesse gyöngédségével a betegnek kishitű sopánkedéseit. S e mellett még mindig vig kedőiyü maradt.

Mutassatok nekem e városban még egy ilyen nőt! Ki az köztetek, akinek ilyen huga lenne, hadd gyönyörködjem benne s mondjam el Terényi Margitról, hogy nem ő az egyedüli, akiről azt véltem, hogy nincsen hozzá hasonló.

Csodálkozik-e még, hogy Nagy Ferenc ennek a leánynak ígerte meg, hogy feleségül kéri? Ugye bár nem. De szabad-e legalább tudnunk, hogy kicsoda is az a Nagy Ferenc? Kérhetitek.

Jól van, röviden elmondom. Torontálmegyei uri család sarja, apja, anyja tisztos nevelést adott neki otthon; a szülők valamikor kincstári bérlők voltak, de az olcsó bér ellenére tönkre mentek. Hej, más világ volt még akkor! Egy egy pusztán sok volt a dinom dánom, no meg a val-

tókat már akkor is ismerték. Ne kérdezzetek sokat tőlük; büszkéek ők, úgy sem mondják el; denique elszegényedtek. Szegénység és küzdés jutott Ferencnek osztályrészul. S mégis felvergődött. Ma már úgy áll, hogy a jogászkodás is nem soká véget ér és ha nagybátyja ígérete beválik, egy vidéki pénzüintézet ügyésze lesz. Komoly fiu, jellemes ifju s ha szemtől szembe találkoztok vele s meglepődöttség tükröződik vissza arcotokon a felett, hogy milyen daliás szép férfi ő ne csodálkozzatok a felett, hogy Margit ebben álmodik és álmodozva ábrándozik ama napról, amelyen hangosan mondhatja neki: „Te vagy egyetlen zsarnoxom és jószágom.“

De mikor lesz az még?! Pedig a leányok ilyen korban még nem tanulták meg, hogy mit jelent az: várni és várni.

- Volt egyszer két barát — — —
- Már megint kezd?
- Volt egyszer egy barát és egy másik.
- Ugyan hol az a másik? Hiszen csak Nagy Ferencről volt szó.
- Igaz, Nagy Ferenc ott díjnokoskodott a fővárosban; ügyvédi okleva mellett is eddig csak idáig vitte; nagybátyja a megváltozott politikai viszonyok miatt befolyását vesztette, egyéb pártfogója pedig nem volt. Ki mondja azt, hogy nem volt? Hát a Margit szerelme, sóhaja és biztatása semmi? Valamikor ez is döntő volt, de a husza-

zett jelzőket. Ebben a feladatban pedig a legutolsó, figyelembe egyáltalán nem vehető körülmény az, hogy az ellenzék tapsolni, vagy püsszgni fog a független bíróság ítéletének.

Három pénzügyi közgyűlése.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 17.

Vasárnap délelőtti tíz órákor tartotta meg az évi rendes közgyűlést Arad egyik fiatal pénzügyintézet, az Aradi Központi Takarékpénztár. A részvényeseknek eredményes üzleti évről számoltatott be az intézet igazgatósága, amiért elismerésben is részesítették úgy az igazgatókat és felügyelő bizottsági tagokat, mint Deutsch Károly vezérigazgatót és a tisztviselői kart.

A közgyűlést kisjolsvai Szabó Zoltán elnök nyitotta meg 33 részvényes jelenlétében, akik 549 részvényt képviseltek. A jegyzőkönyv vezetésére Velcsov Géza dr. intézeti ügyész, hitelesítésére pedig Szathmáry Gyula és Löbl Gyula részvényeseket kérte fel. Ezután Deutsch Károly vezérigazgató olvasta fel az igazgatóság hímertő évi jelentését, amelynek a nyereség felosztásáról szóló része a következő:

Az előterjesztett mérleg szerint 1912. évi tiszta nyereség 73.984,65 korona, ebből alapszabályaink 94. § a értelmében levonandó: 10 százalék a tartalek alapnak 7.398,46 korona, 12 százalék az igazgatóságnak 8.878,14 korona, 2 százalék a nyugdíj alapnak 1.479,68 korona, 2 százalék a vezérigazgatóknak 1.479,68 korona, 2 százalék az intézet tisztviselőinek 1.479,68 korona, összesen 20.715,64 korona, marad 53.269,01 korona, hozzáadva az 1911. évről áthozott nyereség maradványt 3.698,68 korona, összesen 56.967,69 korona a t. közgyűlés rendelkezésére álló összeg. Ezen összegből 5000 drb. 200 koronás részvény után osztalek részvényenként 10 kor. vagyis 50.000 kor., felügyelő bizottság tiszteletdíjára 2.400 korona, jótékony adományokra 500 korona, összesen 52.900 korona kifizetését indítványoztuk és fennmaradó 4.067,69 korona pedig az 1913. évi üzleteredmény számlájára való átvitelét hoztuk javaslatba. Kérjük kimondani, hogy részvényeink 5 számú szelvényei 10 koronával már f. évi február hó 17-től kezdve intézetünk penztáránaál váltassák be.

A jelentések felolvasása után Vajda István dr. indítványozott a részvényesek nevében jegyzőkönyvi köszönetet az igazgatóságnak, felügyelő bizottságnak, Deutsch Károly vezérigazgatóknak és a tisztviselői karnak. — Az alapszabályok módo-

sítása után három évi mandátummal újból megválasztották az igazgatóságot és felügyelő bizottságot. Az igazgatóság tagjai lettek: Szabó Zoltán, Borsos Béla dr., Csánk Lajos, Darányi János, Hehs Vilmos, Povázsay Soma, Singer János dr., Szántay Lajos, Verbos Nándor. A felügyelő bizottság így alakult: Nachtnébel Gyula, Haberéger György, Jegessy Károly dr., Tabakovits Emil.

Az igazgató választmányba a következők részvényeseket választották meg: Adler Andor, Bisztriczky József, Borsos Lajos, Buchwald Ödön, Cukor László, Domán Sándor, Dömötör Bertalan, Dörner János, Éles Ármán dr., Gross Endre, Hollaender Sámuel, Jung Péter, Kádas Kálmán, Kilenyi János, Kintzig Géza, Kochányi Róbert, Lócs Rezső, Löwy Márkus, Lukácsy Lajos, Mahler Mihály, Mairovitz Emil dr., Manu Adolf dr., Mülek Lajos, Montag Manó, Münz Márton, Nussbaum Zsigmond, Seidner Sándor, Stoll Béla, Szokolczay Lajos dr., Székely Imigó, Schill József, Schwarz Adolf dr., Tagányi Sándor, Török Béla, Torkos László dr., Vajda István, Verbos Árpád, Verzár István, Visy Ferenc Vörös Henrik, Weisz Markus, Vieser Aladár, Winkler József, Zubor Andor.

A közgyűlésen jelen voltak: Kisjolsvai Szabó Zoltán, Adler Andor, Borsos Béla dr., Bruckner Géza, Borsos Lajos, Barta Salamon, Bisztriczky József, Banciu Rudolf, Buchwald Ödön, Csánk Lajos, Donáth Simon, Darányi János, Doka Miklós, Deutsch Károly, Domán Sándor, Éles Béla dr., Fritz József, Frank Fidél, Fehér Mihály, Grob Jenő, Grábner Károly, Greiner Károly, Hirschmann Albert, Hollaender Miksa, Hollaender Emil, Haberéger György, Hehs Béla, Kochányi Róbert, Kotzander Ignác, Kirle Antal, Kádas Kálmán, Knapp Dezső, ifj. Kaszonyi János, Kövér János, Klein Gábor, Kutányi F., Löbl Gyula, Lócs Rezső, Laubner József, Münz Márton, Mülek Lajos dr., Mairovitz Emil, Niedermeier Károly, Nachtnébel Gyula, Nussbaum Zsigmond, Povázsay Soma, Réthy Viktor, Robitzek Samu, Reiber Emil, Singer János dr., Schärer József, Schwartz Adolf, Schwartz Herman, Straesser Győző, Széll Ernő, Szida László, Szántay Lajos, Szathmáry Gyula, Szántó Gyula, Szentmiklóssy Gyula, Székely Árpád, Török Béla, Tóth Zsigmond, Thuránszky Miklós, Tefner Ignác, Torkos László, Ungureán Béla, Varjassy Lajos dr., Verbos Nándor, Verzár István, Velcsov Géza dr., Vidor Sándor, Vajda István dr., Winkler József, Zubor Andor, Zima Tibor.

Az Aradi Általános Takarékpénztár rt.

vasárnap délelőtti tartotta első évi rendes közgyűlést, amelyen a nagy számban megjelent részvényesek élénk elismeréssel illették a kedvező és biztató eredményeket, amelyek között az intézet működését megkezdte és folytatja, Weisz Márk intézeti elnök tartalmas beszéddel nyitotta meg a közgyűlést. A jegyzőkönyv vezetésére Sugár Jenő intézeti ügyészt, annak hitelesítésére

Tedeschi Viktor és Stengl Andor részvényeseket kérte fel.

Az igazgatóság jelentését és a zárómadásokat Faragó Rezső ügyvezető igazgató terjesztette elő, amelyek szerinte tiszta nyereség 44956,66 korona, amelyből részvényenként 10 korona osztaleket fizetnek, a tartalékalapot 15000 koronára egészítik ki, 1883-31 koronát pedig az 1913. évi nyereséggel a lázára visznek át. A részvényesek nevében Somogyi Gyula dr. felső kereskedelmi iskolai igazgató méltatta az elért eredményt és az igazgatóság és a tisztikar buzgalmát s indítványára Weisz Márk intézeti elnöknek, az igazgatóságnak, a felügyelő bizottságnak és a tisztikarnak a felmentvények megadása mellett köszönetet szavazott a közgyűlés. — Az üresedésben levő igazgatósági helyet egyhangú választás útján Brandeisz Henrikkel töltötték be és a felügyelő bizottság öt tagját újból megválasztotta a közgyűlés.

A közgyűlésen jelen voltak: Weisz Márkus, Tedeschi Viktor, Reiber Emil, Adler Andor, Grozmann Alfréd dr., Tenner József, Keppich Jakab dr., Goldschmidt Sándor, Stengl Andor, dr. Somogyi Gyula Földes Soma, Szöllösi Zsigmond dr., Pacska, Hegyi Albert, Domán Sándor, Freud Fülöp, Keppich Zsigmond, Schreiber Vilmos dr., Weisz Adolf Ujrad, Bruckner Géza, Ecker Gyula, Kohn S. N., Holzeisen József, Glück Dezső, Kerpel Izsó, Sugár Jenő dr., Halpern Miksa, Schaffer Henrik, Bornstein Márton, Pritz M., Szűcs F. Vilmos, Grallert Rezső, Kutányi Ferenc, Bogsán Gyula, Rajz Jenő, Klein Sándor, Meer Ármán, Márton Jakab, Teffner Igoázt, Leichter Lipót, Lévai Adolf, Braun Gusztáv, Hegedüs Gyula, Reusz Sándor, Brandeisz Henrik, Tenner László, Grünberger Jenő, Kell Lajos, Schwarz Manó, Böhm Géza, Bárony Andor, Meisl Sándor, Adler Dániel, Weisz Miksa, Berger Albert, Pichler Sándor, Donáth Simon, Faragó Rezső, Ambrus Gy. Lajos, Kirch Mátyás, Lakatos Aladár, Eler Ede.

Az Aradi Kereskedők Takaréka és Hitelszövetkezte

ugyancsak vasárnap tartotta kilencedik ülést, ahol beszámoló közgyűlést.

Varjassy Lajos polgármester, intézeti elnök a közgyűlést megnyitva, a jegyzőkönyv vezetésére Sugár Jenő dr. intézeti ügyészt, annak hitelesítésére Adler Andor, Buday Gyula, Mairovitz Emil tagokat kérte fel.

Az évi jelentés, amelyet Faragó Rezső ügyvezető igazgató olvasott fel, bensőségteljes szavakkal emlékszik meg Daimel Lajos igazgatósági tagnak, az intézet egyik alapítójának elhunytáról. A forgalmi adatok szerint a szövetkezet tagjai immár 22000 heti törzsbetét után teljesítenek befizetéseket s a heti és havi törzsbetétekre befizetett összeg a múlt év végén 1.421.741 koronát tett ki; a kölcsönök összege 1.925.180 korona, a tiszta nyereség 80476,55 korona, az intézet veszteség tartalékai pedig a folyó évi gyarapításokkal 35000 korona. A felszámoló évtársulatnak törzsbetétenként 149 koronát fizetnek ki.

A jelentéshez Somló Ármán dr. szólalt fel, aki a szövetkezet fejlődését, hivatásának betöltését méltatta; indítványára a közgyűlés Varjassy Lajos intézeti elnöknek, Tedeschi Viktor társelnöknek, az igazgatóságnak, a felügyelő bizottságnak s a választmányoknak köszönetet szavazott. Kerpel Izsó indítványára a közgyűlés kimondta, hogy az intézet tisztviselői sorsának állandó javítására alapszabályszerű intézkedések történjenek. Végül választások következtek. Az igazgatóság új tagjainak Brandeisz Henrik aradi háztulajdonost, a választmány új tagjainak Halpern Miksa kereskedőt és Zima Tibor kereskedelmi és iparkamarai titkárt, az évtársulatokat felszámoló bizottság új tagjainak Illics Zsigmond kereskedőt választották meg.

Mellőzött századosok. Bécsből jelentik tudósítónk: A nyomozó külpolitikai helyzet miatt mint teljesen beavatott helyről értesülünk, 150 százados szenved most mellőzést, akik mindannyian a határon teljesítenek jelenleg terhes szolgálatot. A mellőzött századosoknak február 15-én kellett volna bevonulniuk a törzstiszti tanfolyam helyére szervezett vizsgálati tanfolyamra (Informationskurs). A határon szolgáló századosok e tanfolyamon nem vehetnek most részt és ezzel elesnek a törzstiszti rang elérésének reményétől jóidőre. Ez a mellőzötteket annál fájdalmasabban érinti, minthogy legtöbbjüknek immár

dik században már nem az. Tudjátok-e mi a szegény ifjuság jelenlegi sorsa? A szegény ifju nem mer megőszülni, a szegény lány nem tud férjhez menni. A fiu váltig ígért hűséget és követelt türelmet. Minden levél örök ragaszkodást és szerelmet vitt hírül.

Ilyen viszonyok között vetették fel az élet hullámai Homonnay Ferenc alakját Aibertházán. A minapi megyei restauráció révén szolgabíróvá választották meg. Megyebeli ember, előkelő, bár mérsékelt vagyoni család gyermeke, tehetséges jogász, társadalmi szerepre hivatott.

Nagy Ferencel régi barátságban van évek óta; együtt jogáskodtak, együtt laktak, együtt olvasták Margitka leveleit. Homonnay tehát innen tudta, hogy a leány a legbájosabb lelkű nő. Pláne most, hogy közelébe jutott, egy városban lakik vele, s állása — szülei apanázsa segítségével — az anyagi gondokat távol tartja tőle, biz meg történt, hogy a mély érzelmű, szőke szolgabíró Margit iránt komolyan érdeklődik. Vigasztalja és biztatja a csüggedő nőt. Nagy Ferenc még mindig gyávaskodik, még nem mer a nyomoruságos élettel megküzdeni.

A vidéki gyönyvirág pedig most virít teljes pompájában.

„Druszám, ne késlekedj” írja Homonnay. „Jó barát, siess és jer! Elsőbbség előtt meghajlok.” Nagyságos dr. Nagy Ferenc ur! Baráti kötelességemnek ismerem, hogy értésére adjam, miszerint Terényi Margitba halálosan szerelmes vagyok.

Kínosan érintik e levelek Nagy Ferencet. Tü-

relmet esd, csak a segédutkári kinevezést várja még.

Nagy Ferenc Margit kitartásában bizik. Nagy Ferenc szeret és remél.

— Volt egyszer két barát és egy bájos leány.

— Nos, hát még mindig nem ment férjhez?

— Nem, bizony. Ott ül beteg atyja ágya mellett és töpreng. Szíve erre huz, lelke arra vonz. Atyja nyájas szava int: „Kövesd leányom szived sugalmát.”

Az anyja szavát már nem hallja. Évek előtt elnémult örökre...

Az élet intő szava szól: „Hallgass az észre, a szív gyakran csalódik.” A fiustevérek még mindig pézst kérnek, szívbeli tanácsuk nincs.

Az egyik kérő könyörög és hűségre int. A másik kérő szerelmet vall és ostromol.

És én se tudok most tanácsot, csupán az egyedüli óhaj hat át, hogy ez eszményi nőt boldognak, igazán boldognak tudjam.

Ti nemes, női lelkek! Akik szeretni és gondolkodni tudtok, akiknek sejtelmait férfi ész utól nem érheti, oldjátok meg e problémát és vessetek véget a töprengésnek. Mondjátok meg a hűséget esdő titkára várossam e Terényi Margitot, avagy a türelmetlen szolgabíró szerelmes sürgetésére hallgasson-e a legjobb nő? Ne késsetek soká, Terényi Margit várja a választ!

másodsor van a zavaros külpolitikai viszonyok miatt a mellőzésben része. A szerencsésebb szolgálati viszonyok között lévő rangban fiatalabb századosok is elvégezheték már a tanfolyamot, amelyről a határon szolgáló századosokat ismételtén elűtötték, holott a mellőzött tisztek előre készültek a tanfolyamra és a határon teljesített hadiállapotszerű szolgálatuk ideje alatt bőven volt részük a gyakorlati továbbképzésben is.

Konfliktus

a haditengerészet és torpedógyár között.

— Negyvenmilliók rendelés külföldön. —

Távirati tudósítás.

Póla, február 17.

Pólából jelentik: A legutóbbi napokban a vaskartell és a haditengerészet nyilatkozatai alapján hosszasan tárgyalták, hogy az osztrák magyar flotta részére Németországban rendeltek egy 40.000 tonnás *uszódockot* és néhány tengeralatt járó hajót, amelyeket eddig a belföldi gyárak is elő tudtak állítani.

Mint teljesen beavatott helyről értesülünk, a németországi rendelést nemcsak a vaskartell *hihetetlenül magas árai* segítettek elő, hanem az is oka, hogy a német hadiflotta, amely ezentúl az Adriai tengeren igen sűrűn fog megfordulni, a mi hadihajóinkkal együtt közösen fogja használni ezt a dockot, amely olyan nagy csatahajók befogadására is alkalmas, amilyen hajók építését a mi haditengerészetünk még csak tervekbe sem vett. A mi dreadnoughtjaink 20 000 tonnásak és csak ezután kerül a sor a 25 000 tonnás dreadnoughtokra és legfeljebb nyolc-tíz év múlva fogják megépíteni a 30.000 tonnás hajóóriásokat. A német haditengerészet dreadnoughtjai azonban jóval nagyobbak a mieinknál és ezért volt szükség a nagy hordképességű uszódockra. A költségekhez egybeként a német kormány *három millió koronával* fog hozzájárulni és viseli mindazokat a kiadásokat, amelyek a dock építésének műszaki ellenőrzésével járnak, mert az építést a német haditengerészet mérnökeinek ellenőrzése mellett fogják végezni.

A tengeralattjáró hajók rendelésénél a fiumei *Whitehead* torpedógyárral szemben azért esett a választás németországi gyárra, mert a haditengerészet vezetőségének már igen sok konfliktusa volt ezzel a Fiumében székelő alapjában véve azonban angol gyárral, amelynek részvényeiből 80% az angolországi *Armstrong* cég kezében van. A fiumei torpedógyár, amely a monarchia haditengerészete részére már több tengeralattjáró hajót épített, szerződéseiben sohasem tűrte azt a kikötést, amelyet minden állami szállítással megbízott gyár respektál, hogy alkalmazottai elsősorban magyarok, másodsorban osztrákok, harmadsorban pedig boszniai alattvalók lehetnek. A haditengerészet folyton azt követelte a gyártól, hogy a monarchia rendelései *elsőséggel* bírnak az egyéb államok részére megrendelt hajók elkészítési határidejével szemben, mert nem hajlandó továbbra is belemenni abba, hogy a tengeralattjáró hajókat a rendelések sorrendjében vegyék munkába és a külföld részére eszakiendő szállítások a mi rendeléseinket megelőzzék. A monarchia ehhez annál inkább is ragaszkodhatott, mert a hadügyminisztériumnak olyan egyezsége van a Whitehead gyárral, hogy hadköteles mérnökeik, munkásait és hivatalnokait fegyvergyakorlatok alól felmenti és mozgósítás esetén is csak a legkivételesebb esetben hívja be. Mindezek a dolgok hosszas purparlék tárgyat képeztek s miután a torpedógyár vezetősége merevségétől nem volt hajlandó engedni, a haditengerészet vezetősége akként határozott, hogy a tengeralattjáró hajókat Németországban rendelni meg.

Négyszáznyolcvan millióba került a hadiállapot.

(Újabb kedvezmények Szerbiának. — Közös minisztertanács.)

Saját tudósítónktól.

Bécs, február 17.

Történeti jelentőségű az a tanácskozás, melyen tegnap Bécsben, a külügyminiszter elnöklésével Magyarország és Ausztria miniszterei hozzáálltak annak az új viszonyoknak a megállapításához, amelybe hazánk és a szomszéd szövetséges állam a balkáni országokkal lép, most, amikor a háború új határokat vont közéjük. Azokat a szerződéseket, melyek a balkáni államokkal való kereskedelmi forgalmunkat szabályozták, mihamarabb új megállapodásokkal kell pótolni, mert jelentékenyen változott az a terület, melyre érvényességük kiterjedt. Szerbia, Bulgária és Görögország óriás módon megnövekedett. Törökország pedig összezsugorodott, tehát egészen más faktorokkal állunk szembe most, mint az utolsó szerződések megkötésekor.

A forgalmi viszonyok rendezésével kapcsolatban szóba került az is, hogy *mibe került az a hadi készlet, mellyel a balkáni háborút néztük és mibe fog még kerülni?* Feleletet most egyelőre csak az első kérdésre kapunk: eddig belekerült négyszáz millióba.

A bécsi tanácskozásról a következő jelentéseket kaptuk:

Közös miniszteri tanácskozás.

Vasárnap délelőtt tíz órakor a Magyar Házban miniszteri értekezlet volt, a melyen *Lukács László* miniszterelnökön kívül *Teleszky János* dr. pénzügyminiszter, *Serényi Béla* gróf földművelésügyi miniszter és *Beöthy László* kereskedelemügyi miniszter vett részt. A magyar miniszterek tanácskozása a később tartott közös miniszteri értekezlet tárgyaira vonatkozott.

Délelőtt tizenegy órakor a külügyminisztériumban közös miniszteri értekezlet kezdődött, a melyen az elnök *Brechtold* Lipót gróf közös külügyminiszterrel kívül részt vettek: *Bilinszki* lovag, közös pénzügyminiszter, *Krobotin* lovag hadügyminiszter, *Lukács László* és *Stürgkh* gróf miniszterelnökök, *Teleszky János* dr. és *Zaleski* lovag, pénzügyminiszterek, *Beöthy László* és *Schuster* kereskedelemügyi miniszterek. *Serényi Béla* gróf és *Zenker* lovag földművelésügyi miniszterek és *Forster* báró osztrák vasutügyi miniszter: a jegyzőkönyvet *Hoyos* gróf írta. A közös miniszteri értekezlet, amelynek a gazdaságpolitikai kérdések voltak a tárgyai, hat óra hosszat tartott; az egész munkaanyag nem volt elintézhető s ezért a tanácskozást ma délután folytatták.

Lukács László miniszterelnök a Déry pörre való tekintettel vasárnap éjszaka visszautazott Budapestre, a többi magyar miniszter pedig Bécsben maradt, hogy a folytatódó tanácskozáson részt vegyen.

A külügyminiszter expozéja.

A tegnapi közös miniszteri tanácskozásról a *Neues Wiener Tagblatt* ezt jelenti:

A közös miniszteri tanácskozás a balkáni államokhoz való viszonyunk új rendezésével foglalkozott és szóba kerültek a delegációkkal kapcsolatos kérdések és a rendkívüli katonai intézkedések következtében szükségessé vált kiadások fedezete. A hadügyminisztérium még nincsen abban a helyzetben, hogy a kiadások összegét pontosan megállapítsa, úgy, hogy ennek az ügynek elintézését későbbi időpontra kellett elhalasztani. A külügyminiszter a két miniszterelnököt tájékoztatta a nemzetközi helyzetről. A közös miniszteri tanácskozásnak nagyon érdekes lefolyása volt. Mindjárt az elején *Brechtold* gróf, aki a tanácskozáson elnökölt, rövid expozé terjesztett elő, a melyben rámutatott arra, hogy a balkáni államokkal való kereskedelmi és gazdasági viszonyunk új rendezése már a legközelebbi jövőben aktuális lesz és fölzárolta a két kormányt és az illető szakminisztereket, hogy ezekről a kérdésekről kívánságaikat s nézeteiket terjeszték elő. Nagyon beható vita fejlődött ki, a melyben az összes szakminiszterek ismételtén fölzárolták. Beható vita után megállapították nagy vonásokban az elfoglalandó álláspontot. Az-

után költségvetési kérdések és a delegációk programja kerültek sorra. A delegációk Bécsben, a pünkösti ünnepek után, május 14-ike körül fognak összeülni, de a napot még nem tudják. A formális miniszteri tanácskozás után a közös külügyminiszter a két miniszterelnökkel és a közös miniszterekkel feszelen beszélgetést folytatott egyes főkérdésekről, a melynek folyamán az *ellentétes fölfogásokat teljesen kiegyenlítették*. A szomszéd teremben már a miniszteri tanácskozás elején a kereskedelmi és földművelési szakelődöknek egész vezérkara volt együtt s ezeket a vita folyamán többször behívták a miniszteri tanács terembe, a hol megadták fölvilágosításukat. A szakminiszterek kívánságára sok kérdést úgy kellett tisztába hozni, hogy az egyes kiadásoknak tételenként való tárgyalását határozták el. Az előrehaladott idő miatt a tárgyalást félbeszakították és folytatását mára halasztották el. A tegnapi miniszteri tanácskozás eredményét annak egyik résztvevője a következő szavakkal jellemezte:

— A szerbek csak most fogják látni, hogy mennyit nyerhetnek Ausztriától és Magyarországtól minden kértelműséget kizáró tiszta és baráti viszonyok teremtésével. A rendkívüli katonai kiadások teljes összegét még most nem lehet határozottan megállapítani. Ez jórészt attól is függ, hogy meddig szükséges föltétlenül ezeknek az intézkedéseknek föntartása. Ezek a költségek ez év elejéig 180 millió koronára rугtak s valószínűleg ennek az összegnek kétszeresére fognak emelkedni. Számolni kell tehát 360-400 millió korona rendkívüli költséggel és ennek az összegnek fedezetét a kormány a delegációktól póthitel formájában fogja kérni. Ezeknek a kiadásoknak előzetes fedezéséről a két pénzügyminiszter tartozik gondoskodni, valamint az októberben megszavazott fölemelésről is. Egyelőre ezeket a kiadásokat a *pénztári állományokból fedezik*, úgy, hogy pénzügyi művelet ez idő szerint még nem szükséges. A katonai kiadások az októberben megszavazott rendkívüli hitellel együtt a következő végzőszámokat mutatták: katonai hitel 418 millió, tengerészeti hitel 40 millió, tülépés 400 millió, a kiadásai többet tehát 1912-re és 1913-ra 481,8 millió, amelynek fölosztása a két állam között természetesen a kvótakulcs szerint fog történni.

Szerbia kapja a román huskontingenst.

A tegnapi közös miniszteri tanácskozásról a *Neue Freie Presse* nek ezt jelentik:

A tanácskozás honlakterében a balkáni államokkal való kereskedelmi-politikai viszony rendezés volt. A tanácskozás feladata első sorban az volt, hogy informatórius tárgyalás során a balkáni államokkal való esetleges kereskedelmi szerződési tárgyalást a a békekötést nyomában követő időben előkészítse. A Szerbiával, Bulgariával és Montenegróval való kereskedelmi szerződéseket 1917-ig való érvényességgel ki fogják egészíteni, Görögországgal pedig ha csak lehet tartás szerződést fognak kötöni.

Legelsősorban Szerbiával való kereskedelmi és gazdasági viszonyunk rendezéséről volt szó. Mind a két kormányzat meg kell állapodnia abban, hogy *meddig mehetnek a Szerbiának adandó koncessziókkal*. Nagyon hosszú vitafolyás folyt arról, hogy hogyan viselkedjünk a szerb sertés- és marhahuskontingens dolgában, miután Románia a maga kontingensét még csak megközelítően sem használta ki. A legutóbbi évben csak körülbelül nyolcezer szarvasmarhát és három négyezer sertést importált, holott kontingense huszezer szarvasmarha és kilencvenezer sertés volt. — A Szerbiának adandó főkoncesszió ennél fogva abban állana, hogy a román huskontingensnek egy részét Szerbiára ruháznák át. Szerbia kontingense az 1908. évi szerződés szerint harminötezer szarvasmarha és hetvenezer sertés volt, tehát huszezer szarvasmarhával és ugyanannyi sertéssel több, mint ma. Ugy látszik, hogy az 1908-iki huskontingens szabályozása nem lesz könnyen keresztülvihető, de azért mégis megegyezést remélnek ebben a kérdésben. A mi a Bulgariával való kereskedelmi viszonyt illeti, figyelembe kell venni, hogy Bulgária török területeket tart megszállva, a melyekben eddig nagyon jelentékeny kivitelünk volt és a hol az osztrák és magyar árukat csak tizenegyszázalékkal vámolták el. Ausztria és Magyarország már most Bulgariával való jó viszonyánál fogva kívánhatja, hogy főbb kiviteli cikkeire nézve a kiviteli vámot leszállítsák. Bulgária huskontingensét csak lassankint szabályoznak, miután Bulgária az eddigi kontingenst sem használta ki.

Rágalmazással vádolt volt államtitkár.

(Lukács László és Déry Zoltán pöre. — A főtárgyalás első napja.)

Saját tudósítónktól.

Budapest, február 17.

Nem a Gallipoli félszigeten folyik a ma leg-szenzációsabb és legszenvetemesebb csatája, hanem a budapesti esküdtszék tárgyalótermében, ahol mint megvádolt vádló Magyarország miniszterelnöke és mint vádaskodó vádlott egy országgyűlési képviselő, volt államtitkár állanak szemben egymással. Ma reggel kilenc órakor kezdődött a Lukács László—Déry Zoltán rágalmazási pör főtárgyalása.

Hogy egy magyar miniszterelnök a bíróság termében legyen kénytelen megtámadott becsülete védelmét keresni, ezt a szenzációt, sajnos, már nem mondhatjuk példátlanoknak. A politika gondoskodott róla, hogy ez már máskor is megtörtént legyen. De azért természetes, hogy óriás izgalom lebegte körül a fórumot és a bulári szánokért nem foly olyan heves, ödőklő ostrom, mint a karzati ülésekért. A győztes sereg — a politikuské lett. A hallgatóság helye valóságos kis parlament. Majdnem csupa képviselő foglalja el.

A mai nap a védelemnek a bizonyításra vonatkozó előterjesztésével a az ügyésznek arra adott feleletével telt el. Meglepetést okozott, hogy Déryék a csomagszállításra vonatkozó vád bizonyításáról lemondtak, minek következtében egy sereg tanu felszabadult. A tárgyalást főlegkor főlfüggesztették s csak holnap délelőtti kilenckor folytatják.

Déry Zoltán rágalmazási pörében ma még a bizonyítás nem került sorra. Mar ma megállapítható azonban, hogy Déry a bírósági teremben jóval kisebb legénynek mutatkozik, mint amikor vádjait nagy hangon szemébe vágta a miniszterelnöknek. Ma már szépen rátért a visszavonulás útjára. Kijelentette, hogy ő nem állította azt, hogy Lukács László lopott és sikkasztott, hanem csak azt, hogy loptak és sikkasztottak. Az igazság az, hogy aki a koalíció tipikus betegségekben, az emlékezet gyöngeségében nem szenved, igen jól fog emlékezni arra, hogy Déry egészen határozottan azt mondotta, hogy Lukács négy és fél milliót elvitt az állampénztárból és hogy ő, Déry, nem fog nyugodni, amíg a pénzt a miniszterelnök vissza nem fizeti. De hát természetesen más az ilyesmit állítani és megint más azt be is bizonyítani. De egyébként ma még érdemi véleményt a pőről mondani nem is lehet. Dérynek ez a visszavonulása határozottan megállapítható és következtetést enged arra, hogy valami erőnek Déry a helyzetet nem igen tarthatja.

Kezdődik a tárgyalás.

Pontban kilenc órakor bevonult az esküdtszéki tárgyaló terembe a bíróság: Balogh György elnök, Langer Jenő és Kállay Miklós szavazóbírák. A védők padját Vázsonyi Vilmos dr., báró Horváth Emil dr. és Gonda Henrik dr. ügyvédek foglalták el. A vádat Séllyei Barnabás főügyész-helyettes képviselte. Déry Zoltán a vádlottak padján foglalt helyet. Balogh György elnök megnyitja a tárgyalást és elmondja, hogy Déry Zoltánnak nyilvános rágalmazási pöre kerül tárgyalásra. A megnyitás után Séllyei Barnabás jelentkezik szólásra. Kijelenti, hogy a sértett Lukács László miniszterelnök kormányzati munkája miatt a tárgyaláson meg nem jelenhet és ezért ő fogja a miniszterelnököt képviselni. Ezután az elnök megállapítja, hogy Elek Pál, Szalai Béla, Rainer Béla dr., Deutsch Béla, Kristóffy József és Norák Ferenc tanukon kívül az összes megidézett tanuk megjelentek. Miután a tárgyalás előreláthatólag hosszú ideig elnyúlik, az elnök elbocsátotta a tanukat és arra kérte őket, hogy déiben tizenkét órakor jelenjenek meg. Megállapítom — folytatta az elnök — hogy a vádlott védelmében megjelent Vázsonyi Vilmos, báró Horváth Emil dr. és Gonda Henrik ügyvéd dr.

Déry vallomása.

Az elnök ezután dr. Kállay Miklós szavazó bíróval felolvastatta a vádirat rendelkező részét, utána pedig a miniszterelnök felhatalmazását, amelynek értelmében a Btk. 270. szakasza és a Bp. 91. szakasza alapján felhatalmazást ad az ügyésznek, hogy Lukács László sérelmére elkövetett rágalmazás, esetleg becsületsértés miatt megindítandó eljárás hivatalból szorgalmazza. Együttal a hozandó ítélet szerkesztésével megbizta az elnök dr. Kállay Miklós bíró.

Miután az elnök a hallgatóságot csundra és nyugalomra intette, a vádlottat szólította elő és halgatta ki, aki beismerte, hogy sajtó és párbaj vétségért már volt büntetve.

— Megértette a vádat?

— Meg.

— Elismeri bűnösségét?

— Nem.

— Elismeri azt, hogy az inkriminált kifejezéssel Lukács Lászlóval szemben sértést követett el?

— Nem.

Ezután Déry az elnök felhívására elmondta a Sas körben elmondott beszéde előzményeit. Elmondta, hogy vádját a Ház nyílt ülésén pendítette meg, később fölkereste a házelnököt, hogy bizonyításra alkalmat kérjen. Mint képviselő, kötelességet velt a váddal és a bizonyítás kísérelésével teljesíteni.

— Mondta azt, hogy Lukács László Európa legnagyobb panamistája?

— Mondtam.

Előterjesztést tesz a védő.

Elnök: Múltotassék a védő urnak előterjeszteni, hogy milyen irányban és mit kíván bizonyítani?

Vázsonyi Vilmos dr.: Arra kérem a tekintetes törvényszék határozatát, hogy azon végzésben, amelyben a valódiság bizonyítását a 263 §. 1 és 5. pontja alapján helyénvalónak találta, sőt az ügyésznek közbevetett észrevételei alapján a 263 §. 4. pontja alapján is. — tudósítok az ügyésznek maga kívánta a valódiság bizonyítását — amely végzésben a kiűzött főtárgyalásra nem elnöki hatáskörben, hanem törvényszéki végzéssel bizonyítékok beszerzését rendelte el, sőt bizonyos bizonyítékokat, így a Csomagszállításra vonatkozólag, azzal az indoklással utasított vissza, hogy azok nem fedik a panamista szó értelmét, — hogy vajon ezen végzésben foglaltakon kívül tegyek előterjesztést, vagy pedig a tekintetes törvényszék ezen már meghozott végzést a főtárgyaláson magára nézve nem tekinti olyanoknak, amely a főtárgyalási tanácsot köti. Első sorban erre kérek határozatot, mert hiszen az én előterjesztésem keretét az szabja meg, hogy nekem meg kell ismételnem azt, amit már az indítványban előterjesztettek, vagy pedig csak azt kell megismételnem, ami már elutasított, vagy pedig ami újabb bizonyítékokat kívánok felhozni.

Dr. Séllyei Barnabás főügyész-helyettes: Fel fogásom szerint a törvényszék kérdéses végzése részben elnöki, részben bírói hatáskörben hozatva, nem jelent egyebet, mint a tárgyalás megtartása lehetőségének biztosítását és semmiféle prejudiciális intézkedést nem tartalmaz abban a kérdésben, hogy ez az illető tanács mit tart bizonyítandónak és mit nem. Nezetem szerint tehát a védő ur tarozik bizonyítékait újból tüzetesen felsorolni.

A bíróság visszavonult, majd ismét megjelenve, Balogh dr. elnök kihirdette a meghozott végzést, amely szerint a valódiság bizonyításának megengedése vagy meg nem engedése kérdésében még nem döntött, mert ez a döntés a nyilvános tárgyalás keretében tartozik, miután csak itt tudhatja meg a bíróság azt, hogy a védelem mit mivel kíván bizonyítani és csak a védő előterjesztése alapján fogja meghatározni azt a keretet, amelyben a bizonyítások helyt ad, vagy helyt nem ad, konkrét előterjesztés megtételére hívta fel a védőt.

Vázsonyi Vilmos dr. védő a 380. §. 9. pontja alapján semmisségi okot jelent be.

Elnök: A bíróság tudomásul veszi a bejelentett semmisségi okot.

Déry bizonyítékai. — Kiszinezett valótlanságok.

— Vázsonyi a panamáról. —

Vázsonyi Vilmos védő ezután előterjesztést tesz a valódiság bizonyításának kérdésében. Bizonyítani kívánok — ugymond — a Btk. 263. §.

első és ötödik pontja alapján, miután a sértett közhivatalnok, Magyarország miniszterelnöke, a vádlottat pedig a közérdek megóvása vezette.

Az ügyesség — folytatta Vázsonyi — a vádlott beszédének azt a részét inkriminálta: köztudomásu, hogy Lukács László Európa legnagyobb panamistája. Azt hiszem, hogy az ügyesség komolyan csak az a szó: panamista, inkriminálja, mert nagyon széles medret kellene ásni ennek a pörnek, ha megakarnók állapítani, hogy a sértett Európa legnagyobb, nagy, közép vagy kis panamistája. A beszéd többi részét, amelyben konkrét adatok vannak, valamint vádlott hírlapi nyilatkozatát nem inkriminálta az ügyész. Az utóbbit valószínűleg azért nem, hogy az ügy esküdtbírók elé kerüljön és Magyarország miniszterelnöke tizenkét polgár előtt keresse a becsületét. Meg kell állapítanunk, mit jelent ez a szó: panama. Felhivatalosan — lehet, hogy később hivatalosan is ilyen szellemben tessék — már magyarázzák történelmi és dogmatikai alapon a panama szó értelmét. Én nem bánom, ha a történelmi Panama affért idehozuk. De az eredeti aktákat terjesszék elénk, nem pedig hamisított tudósításokat. Nem felek a történelmi Panama ügyről, sőt örülnék neki, ha olyan szellemben folyna le ez a pör is. A történelmi Panama ügyben ugyanis megmutatták a bírák, hogy gerinces bíróság mindig meg tudja óvni a bírói függetlenségét.

(Mi a panama?)

— A panama szó annyit jelent, — úgy mond Vázsonyi, — hogy egy közhivatalnok közéleti szereplését illegitim vagyoni haszon szerzésére használja fel. Az, aki az edesapjának, edesanyjának, vagy politikai metresszének panamazik, éppen olyan panamista, mint aki önmagának panamazik. Szines, százfélé szirnu virág a panama, annyi fajta van, hogy szinte alig lehet meghatározni. Hogy a magam, vagy a mas zsebenek panamázok e, ez büntetőjogi szempontból teljesen egyre megy. A zsaroló se áthat oda a bíróság ele azzal a kifogással, hogy én nem a magam, hanem más részére zsaroltam; tehát altruista vagyok. A törvény azt mondja, aki magának, vagy másnak zsarol, az zsaroló. Tehát: magának vagy másnak. Hűtlen közéleti kvalifikált esetében a büntető törvénykönyv nem ismeri ezt a különbséget. A panama szó megvilágosabban precizírozható ott, ahol az állam részére kötött szerződésről, egyezségről van szó. Itt a szerződésnek kizárólag azt a vagyoni érdeket kell szem előtt tartania, amelyet képvisel. Ha állami üzletet, szerződést, vagy egyezséget kötünk oly módon, hogy ez alkalommal barátunk, pártunk, híveink, vagy képviselőtársaink illegitim vagyonnal, vagy előnyhöz jutnak, az panama. Ha ez szabad, hát akkor szabadítsuk fel a becsületességét, a panamát, szabadítsunk fel minden bünt. Akkor szabad a kisbíróknak, a polgármestereknek, a bakternek is illegitim módon vagyonnal jutni, illegitim jövedelmet kiadni nénemasszonyoknak, komamasszonyoknak, mindenkinek. Ha ezt szabad csinálni, akkor nyilvánosan kuszoruzzuk meg a becsületességét, a bünt, a panamát. Mindenki, aki közéleti állását arra használja fel, hogy magának vagy másnak illegitim előnyt biztosítson, az panamista. Ezeknél fogva leszek bátor előterjesztési bizonyítékaimat:

— Állítom és bizonyítani kívánom, hogy Lukács László, Magyarország akkori pénzügyminisztere, az 1910. év folyamán, a választásokat megelőzőleg a Magyar Bankkal több rándali szerződés és egyezség megkötését kezdeményezte, vagy abban része volt és ezt az alkalmat, amelyet arra kellett volna felhasználnia, hogy az államot a legnagyobb anyagi előnyhöz juttassa, arra használta fel, hogy a Magyar Bank részéről pontosan 4.800.000 korona illegitim vagyoni előnyt szerezzen. Állítom, hogy Lukács László három állami üzlet kötésénél: a sószerződésnél, az ugynevezett deligymölcs ügyében kötött egyezség perlektuálásánál, végül a külkereskedelmi képviselő szerződése dolgában kikötött 4.800.000 koronát kitévő összeg az ő tudásával és beleegyezésével a pénzügyminiszterségre, illetőleg a miniszterelnökségre került, ahol a pénz Kaszár Adolf és Paduch József által nyugtázott illegitim módon az 1910. évben lefolyt választási célokra fordított. A nevezett tisztviselőket tehát arra használták

fel, hogy panama-pénzeket hivatalosan kezeljenek. Magyarország jelenlegi miniszterelnöke tehát megfizettette magának azt, hogy a Magyar Bank javára közreműködött a só, refakcia és külkereskedelmi képviselőt írgyában létrejött szerződésnél, illetőleg egyezségénél. Megfizettette azt magának, holott az lett volna a kötelessége, hogy a 4800 000 koronát az állam számára szerezzék meg, mert hiszen kétségtelen, hogy a Magyar Bank ezt a pénzt állami célokra is odaadta volna, talán még sokkal szívesebben, mint a választók kérésére és megvesztegetésére. Vázsonyi ismertette ezután a járásbírói ítéletet *Vajda-Szalay féle pört*, majd Elek Pál ismert ügyét, amely a becsületbírói eljárás előtt folyt le. Ebben Elek Pál tudvalóval szal vádoltatott meg, hogy bizonyos diszkrét pénzeket nem juttatott volna a rendeltetési helyére.

— Elek Pál — folytatta Vázsonyi — erre a becsületbírói eljárás alkalmasságát kérte. Becsületbírói eljárásban *Andrássy* Gyulát szólította fel. *Andrássy* két kikötése volt arra, hogy vállalja a bírói tisztséget. Elsősorban, hogy az ügy bizonyítékait ne mende mondákat, hanem aktákat produkáljanak, másodsorban kijelentette azt, ha az ügyben politikai disznóságról van szó, akkor sem hajlandó diszkréciót vállalni, hanem, ha politikai disznóság jut tudomására, azt fel fogja használni. Ilyen körülmények között *Andrássy* gróf bírói szerepére nem reflektáltak. A becsületbírói eljárás *Károlyi Imre* gróf, *Sándor Pál* és *Uilmann Adolf* lettek tagjai. Elek Pál előadta a bírói eljárás előtt védelmét. A becsületbírók nagy alaposággal jártak el az ügyben és megállapították, hogy a kérdéses pénzek *Lukács László*hoz érkeztek. Megállapították, hogy a 4800 000 koronát az emittett három üzletből kifolyólag tényleg belizette Elek. Itt nem szerelemről van szó. A bank nem esett szerelmi lázába, hogy a választási költségeket megfizesse. Megállapították Elek Pál és más urak vallomásából, hogy a 4800 000 koronát az emittett három üzletből kifolyólag *Kazár Adolf* és *Paduch József* vették fel. Elek Pál okiratokkal is igazolta, hogy az összeg legnagyobb része *Lukács László* szabad rendelkezésére tényleg befolyt. Kérem erre vonatkozólag tanuk kihallgatni *gróf Károlyi Imrét*, *Sándor Pált* és *Uilmann Adolfot*. Továbbá kérem kihallgatni *Kazár Adolfot* és *Paduch Józsefet*, akik arról is vallomást tehetnek, hogy a pénzeket hova továbbították. E pillanatban nem hívom az illető postaközegek kihallgatására indítványt tenni, hiszen ez az említett tanuk kihallgatása után nem érdekel bennünket, hogy *Diszkrét-boy* vagy *Gentri-boy* vitte tovább a pénzeket.

Az elnök ezután az ülést tíz percre felfüggesztette.

(Mi van a szerződésben?)

Szünet után Vázsonyi tovább folytatta bizonyítási anyagának előterjesztését. A híres egyezség a bankkal — ugymond — 1910 május 16-án történt. Kéri a pöriratok beszerzését a kereskedelmi törvényszéktől. Itt egy millió nyolcszáz ezer koronán felüli összeget fizetett a bank.

— Nagyon fontos itt — hangsúlyozta Vázsonyi — *Paduch József* pénzügyminiszteri igazgató szereplése. A felét a fenti összegnek *Kazár Adolf* kezéhez fizették vissza. A panama és a hűtlen kezelés itt teljesen világos. Ezt bővebben bizonyítani teljesen felesleges, mert ezen összegek a közvéleményt elvonattak a kincstár megkárosított. A baksis rendszert foglalták itt szerződésbe. A sókedvezményekről szól ezután Vázsonyi. Ezen alkalommal — ugymond — fizetett a bankkal több mint négy millió koronát. Itt ismét a magyar állam kincstárát károsították meg, mert a magyar elnök nem az állam részére, hanem arra kötötte ki, hogy barátait segítsék a választásokon. Hasonló a helyzet a külkereskedelmi muzeum szubvencijánál is. Ennek szubvencióját száznegyven ezer koronáról a duplájára

emelték azért, hogy az összeg felét a munkapárt kasszájába fizessék be. Kéri a beidézett tanuk kihallgatását.

— Hátra van — ugymond a védő — az *Osztályországi részvénytársaság* ügye. Bizonyítási anyagot azt, hogy az *Osztályországi részvénytársaság* a szerződést 1897. január 23-án kötötte meg *Lukács* mint pénzügyminiszter. A tény azonban az, hogy ezt a szerződést már 1896. szeptember havában, közvetlenül az akkori választások előtt kötötték meg a *Société Générale*-al, illetve ennek megbízottjával, az *Országos Zalogkölcön-Intézet*-tel. Egy parlamenti interpelláció tárgya is volt *Pichler György* részéről a *Lukács* beismerte, hogy a megállapodást tényleg korábban kötötték meg. Az osztályországi részvénytársaság *Lukács László* kötötte meg a szerződést. Az alaptőkéjük három millió korona volt, az alapítók ma is évi buszonöt százalék kamatot kapnak, azaz kétszázharminckétezer koronát. *Lukács* rögtön, amikor minisztersége 1906-ban megszűnt, elnöke lett a társaságnak. Hogy utólag ismét miniszter lett a később törölték nevét a cégjegyzékből, ezt fontos dolognak nem tartom. A tény azonban az, hogy *Lukács* volt az oka, hogy ezt az átkos játékszenvedélyt törvényhozásilag előmozdította és a kizembereknek ezzel borzasztó károkat okozott. Az a tény, hogy az a pénzügyminiszter, aki a szerződést megcsinálta, elfogadja felemelt fizetéssel ennek a társaságnak elnöki állását. Szóval anyagi előnyökhöz jutott. Ez nem fair dolog. Bizonyítani szinte felesleges ezt, mert aki megérteni nem tudja, annak hiába bizonyítanák, hogy mi itt az erőfölénytelenség.

(Désy az osztályországi játékról.)

Désy Zoltán szólalt fel ezután. A lottójövedék — ugymond — az állam monopóliuma. A főmagánvádló a jövedékek kezelését magántársulatokra ruházta át. Ennél a kérdésnél, amikor a lottójáték megszüntetett és a kis sorsjegyjáték állították fel, a következő volt az eredmény: a lottó nyert azelőtt az állam hat millió kilencszáz ezer koronát, az osztályországi játék pedig most két millió hatszáz ezer korona bért fizet, ellenben az állam lemondott a nyereségyadóról, ami tízszázalékot tett volna ki. Ha a kormány szabadjára engedné az osztályországi játékot, nyereségyadó címén is legalább hatnyolc milliót kapna. Tudomásom szerint az osztályországi játék társaság elnökének száz ezer korona az évi fizetése. Az a szerződés, melyben a kormány és ez a társaság áll, ártalmas és káros.

(A zalatnai házak.)

Vázsonyi Vilmos: Átírok a zalatnai házak ügyére. Az egyik házat *Lukács László* pénzügyminiszter 1900. szeptember 26-án 12 266 koronáért vette meg a kincstár részére. Nem kell ehhez semmit sem hozzátenni. Követeli ember nem vehet semmit meg önmagától a köz részére. Erre azt mondják, hogy panama. A másik zalatnai házat, amelyet ötven év előtt építettek 1911. november havában eladta *Lukács László* pénzügyminiszter a Gyulafehérvári Takarékpénztárnak és öt hónappal később ettől a kincstár kilencven ezer koronáért vette meg a házat. Mire való volt a takarékpénztárnak ez a szerepe? Ha valaki van az országban, aki tudja, mire van szüksége Zalatnán a kincstárnak, úgy *Lukács László* az. A házról felvett szemlejegyzőkönyv megállapítja, hogy ott özvegy *Szontagh Adolfs* lakott ingyen, szíveségből. Ebből látszik, hogy a takarékpénztár nem vette birtokba a házat. Most a bányakapitány lakik a házban, akinek a lakbérére nyolcszáz korona. Száz ezer korona befektetésnek a gyümölcse, hogy a bányakapitánynak van lakása. Le kell szegednem azt a tényt, hogy ahol Magyarország miniszterelnökének egy kényes ügyéről van szó, ott egy állami érdekhivatalnok szakértelemét nem hat megnyugtatólag. A szakértői szemlénél igazoltuk, hogy a kérdéses ház mellett ezer ötföldös sósóval egy házzal kétezer koronáért kelt el. Beszéljünk, hogy *Lukács László* ennek a háznak összes telkeit száz forint nyolcvan krajcárért szerezte meg. Sok minden megtörténhetik, de lehetetlen, hogy a közélet és a társadalom csucsáig hatolhasson el a korrumpált befogás. A bíróság nem egyezhetik avval a fölfogással, amely például a választási visszaéléseket használja. Ha arról van szó, hogy Magyarország miniszterelnöke pört indít, akkor a bizonyítás megengedését az egész vonalon meg kell engedni. Ké-

rem, adjon a bíróság helyet minden bizonyítékom megvizsgálására, ne maradjon semmi sem homályban. Az igazság érdekében igazságot kérünk.

Az elnök ezután megkérdezte Vázsonyit, hogy mi történjen azokkal a tanukkal, akik be vannak ugyan idezve, de akikre Vázsonyi előterjesztésében nem terjesztett ki. Vázsonyi bejelle, hogy ezeknek a tanuknak elbocsátásához hozzájárult. Az elnök ezután a tárgyalást tíz percre felfüggesztette.

Szünet után az elnök megkérdezte *Gonda Henrik* dr. védőt, hogy a Csomagszállító ügyében tett vádakra vonatkozólag mikor kívánja bizonyítékait előterjeszteni, mire *Gonda* kijelentette, hogy erre vonatkozólag a bizonyítás felvételenek belejezése után fog javaslatot tenni.

Nincs homály a miniszterelnök múltjában.

— *Sélley főügyész replikája.* —

— Huszonhárom esztendő közszolgálatom alatt ma először jutottam nehéz helyzetbe. A magánvádló kijelentette előttem, amikor legutóbb találkoztam vele, hogy egész életében egyetlen egy homályos folt sincsen, tehát nem kell félnie a teljes világosságtól, hanem ellenkezőleg, kívánja is azt. Éppen ezért elhatároztam, hogy minden további szó nélkül hozzá járulok a legteljesebb bizonyításhoz. Amikor azonban a védő előterjesztéseit meghallgattam, világos lett előttem, hogy a védő messze túlhaladja azt a keretet, amelyet a törvény engedélyez. Nem arról van most szó, hogy a panama szó értelmét meghatározzuk, hanem arról, hogy a vádlott maga milyen értelmet adott utólag maga is szavainak, nevezetesen, hogy *Lukács László* az állam pénzét hűtlenül kezelte, ellopta és felhasználta. Ez tehát nem érinti egy miniszter, vagy más személyiség meggazdagságának a kérdését. Nem tűrhető mégsem, hogy a bizonyítási eljárást tisztán politikai térre vigyék át és politikai szempontból bíráljanak meg közérdekű kormánytárgyalásokat.

A közvédlő képviselője ezután kijelentette, hogy hozzájárul a bizonyítási eljárásához az osztályországi játék és a zalatnai házak ügyében. Azok a vádak, amelyek a Magyar Bankkal folytatott tranzakciók érintik, nem tartoznak ide, mert nem *Lukács László*, hanem a kereskedelmi miniszter vezette és fejezte be a tárgyalásokat. Ismerteti ezután a minisztertanács jegyzőkönyvének azt a részét, amely ezzel a kérdéssel foglalkozik, továbbá *Désy Zoltán*nak a Magyar Bankhoz intézett levelét és a pénzügyminiszter jelentését a só szerződés régebbi és jelenlegi helyzetéről. A só szerződést azért kellett megújítani, mert 1910-ben az a veszedelem fenyegetett, hogy nem lesz elegendő só a fogyasztó közönség számára. Ezt meg lehet állapítani *Désy* leveléből is. Hogy az új szerződés kedvezőbb az államnak, mint az előző volt, az kitűnik a két szerződés összehasonlításából és ezért be is mutatja a két szerződést. Az új szerződés egyes követelményeit a minisztertanács jegyzőkönyve foglalta és ebből a jegyzőkönyvből megállapítható, hogy panamáról szó sem lehet. Ami a szerződés indoklását és a kereskedelmi muzeum szerződését illeti, ez tisztán a kereskedelmi miniszter hatáskörébe tartozott, tehát az erre vonatkozó minisztertanács határozatokat nem tartja szükségesnek is mertetni.

Az osztályországi játék ügyében a legteljesebb mértékben kívánja az ügyes is a bizonyítás megengedését. Be is mutatja az ügyet megvilágító aktákat: az osztályországi játék igazgatója felvett jegyzőkönyvet, amelyben *Lukács László* lemondásáról szó van, az érdekhivatalnok ugyanerre vonatkozó jelentését, amelyből megállapítható a lemondás időpontja, továbbá magát a lemondólevelet és az igazgatóságnak erre adott választát. Az tény, hogy az osztályországi játék szerződést előbb kötötték, mint a parlament az arra vonatkozó törvényt elfogadta, azonban a

szerződés csak akkor lépett életbe és ez a szerződésben expressis verbis benne volt, ha a törvényt szentesítik. Akták alapján bizonyíthatja, hogy Lukács László nem nyomban a pénzügyminiszterségről lemondása után lett tagja a sorsjáték igazgatóságának, hanem csak egy esztendő múlva. Erről az állásáról pedig egy nappal után lemondott, amikor újból pénzügyminiszter lett. Hogy az igazgatóságban történt változást mikor vezették be a céglistromba, az igazán irreleváns. Kéri, hogy hallgassák meg erre nézve Hazai, Tolnay és Serényi Simon tanuvallomását.

A zalatnai házak ügyében csak az adásvételi szerződésre hivatkozik és ezen az alapon elindulva bebizonyíthatja, hogy Zalotán kisebb telkek és házak, mint a miniszterelnöké volt, ugyanolyan árban kerültek eladásra. Cserny, Deutsch, Mayer, Kurovazky, Salgó és Fábian tanuk kihallgatását kéri.

A közvádó válasza végén kijelentette, hogy a védő gyanúsításaira és célzásaira nem reflektál, mert a perrenddel jutna ellentétbe. A vád és védőbeszédok alkalmával majd sorát ejti, hogy a *kisszinezett valótlanosságokra* feleljen.

Felelet az ügyésznek.

Désy Zoltán az ügyész előterjesztésére megjegyzi, hogy nem azt mondta, hogy *Lukács László lopott és sikkasztott, csak általánosságban mondta, hogy loptak, sikkasztottak.* A sószerződések akkor, mikor ő államtitkár volt, szóba sem kerültek, ő csak a marhasóra vonatkozó szerződést mondta föl a Banknak, mert ez a szerződés akkor lejáróban volt.

Vázsonyi Vilmos: Désy csak annak a bizonyítására vállalkozott, hogy államtitkár korában az állammal szemben hűtlenül járt el, nem pedig azt, hogy lopott vagy sikkasztott.

Elhalasztják a tárgyalást.

Az elnök bejelenti, hogy *Elek Pál* beteg, *Sealai Béla*nak pedig nem volt kezbesíthető az idézés, mert *külföldi szanatóriumában van.* Közölte ezután az elnök, hogy *Jevzenszky Sándor, Pésa Ernő, Rainer Béla, Brachfeld Emil, Zigány Árpád és Braun Simon* tanukra, miután a vádlott a csomagszállításra vonatkozó vádját *bizonyítani nem kívánja,* többé szükség nincs.

Az elnök ezután a tárgyalás folytatását *holnap délelőtt kilenc órára elhalasztotta.*

VÁROS ÉS MEGYE.

Változások az aradi rendőrségen. *Green Nándor* főkapitány kineveztetése által megürült rendőrkapitányi állásra ma írta ki a pályázatot *Varjassy Lajos* polgármester. A kiírás — mint ezt már régebben is megirtuk, — csak a törvényes formasság betartását jelenti, mert *Urban Irán* báró főispán is osztja azt az elvet, melyet *Varjassy* polgármester és *Green* főkapitány vall, hogy a rendőrség szolgálatában álló törekvő és szorgalmas, becsületes tehetségeknek alkalmat kell adni az érvényesítésre és a most történő változások alkalmával a városi szolgálatban álló tisztviselők előmenetele biztosítandó. A kiírt kapitányi állást a főispán kinevezés útján tölti be. *Bittner Róbert* fogalmazót jelölte ki erre a fontos pozícióra előjárónak bizalma. A pályázat különben március 1-én jár le.

Az özvegyek és árvák. Szerdán délután kezdi meg a törvényhatóság által kiküldött bizottság *Lócs Rezső* elnöklésével a városi nyugdíjszabályzat revízióját és új tervezet készítését. A törvényhatósági bizottság legutóbbi közgyűlésén megnyilatkozott hangulat mutatta, hogy a most érvényben levő szabályzat rideg és embertelen intézkedéseivel a közgyűlés nincs megelégedve, különösen az özvegyek és árvák sorsa az, ami javításra szorul. A bizottság, értesülésünk szerint az állami nyugdíjtörvény intézkedéseit szorosított

akarja átültetni a tervezetbe és ott, ahol a helyi viszonyok eltérést követelnek, akar a törvény szövegén változtatni. Nemcsak a város tisztviselői, hanem a város közönsége is érdeklődéssel kíséri ezt a munkát, mert ezzel fejeződik be a tisztviselői fizetésrendezés nagy kérdésének megoldása.

A mérlegvázi szabályrendelet. A gazdasági szék ma tartott ülésén elkészítette a mérlegvázi szabályrendeletet, melyet a tanács a jövő havi közgyűlésre terjeszt be. A hatósági mérleg használatáért díjak fizetendők és pedig egy zsák után hat fillér, több zsák után darabonként három fillér, sertésért hat fillér, szarvasmarháért husz fillér, szalmás és szénásszokérért húz fillér. Ipari szerződés mérlegelés csak iparjog alapján gyakorolható a város által megszabott díjak szedése mellett.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Heti műsor:

Kedd: *Eva*, operetta. (B. bérlet.)

Szerda: *A tatárjárás*, operetta. (C. bérlet.)

Csütörtök: *Berg op Zoom*, vígjáték. (Előszór.) (A. bérlet.)

Péntek: *Berg op Zoom*, vígjáték. (Másodszor.) (B. bérlet.)

Szombat: *Szép Heléna*, operetta. (Új betanulással.) (C. bérlet.)

Vasárnap: Este: *Az ingyenélők*, népszínmű. (A. bérlet.)

* Egy híres zenész halála. Az elmúlt napokban halt meg hirtelen az angolok egy híres gondokása, a holland származású *Jan Biene*, kinek „Egy félbenmaradt ária” című szerzeménye a kilencvenes években járta be és hűvölte el Európát. Játék közben a Brighton Hippodrome dobogóján érte őt utól a minden halandók sorsa, úgy, ahogy ő azt akarta. Halála előtt pár nappal mondotta, hogy akkor szeretne meghalni, amikor egy koncertjét befejezte és a közönség tapsa elhangzott. Ugy is lett. A múlt héten nagy beteg megartotta hangversenyét és utána szívészélődésben meghalt, mikor már *hatezredeszer játszotta el a „The Broken Melody”-t.* Vasuton, kártyajáték közben jutott eszébe a híres ária, melynek elragadó refrenjéhez hasonló keveset irtak. Csak ő irt még egyet a „Szellem áriát.” Egy híres angol zenemecénás fedezte föl őt 1868-ban Hannover egy utcájában, amikor az utzálen gondolkázott az akkor még gyermekember, mert roppant éhezett. A zenekarát behozta őt a „Covent Garden” zenekarába és innen emelkedett szerencsecsillaga. Hálából jöttevője iránt fogadalmat tett, hogy azon a napon, mikor őt az éhségtől megmentették, minden évben kiül az utcára és eljátszik gondolkáján egy pár darabot az utca közönségének. Több mint negyven évig tartotta meg ezt a fogadalmat.

* A szinigazgató közleményei. Az *Eva*, *Lehár* operettje, amely az aradi színházban is példátlanul nagy sikert aratott, kedden újból színpadra kerül *Diósi Nusival* a címszerepben. — *Tatárjárás.* Aradon a múlt héten újból előadták a *Tatárjárás*át, teljesen új betanulással, s ekkor az operett megint nagy sikert ért el, úgy, hogy éppen erre való tekintettel az igazgatóság szerdára újból műsorra tűzte; a főbb szerepeket ezúttal is *Kállay, Balázs, Diósi, Hoppesné, Győző, Várnay, Dalli, Hajdutska, Herold* játsszák. — *Berg op Zoom.* Csak nagyritkán és elvétve kerülnek Aradon a francia bohózatok, amelyek közül a színház igazgatósága csak a legjobbakat válogatja ki az aradi közönség számára. A *csütörtök* bemutató előadásán színpadra kerül *Berg op Zoom* azonban a legjobbak közül való. Már maga a címe is groteszk ennek az ötletes, a legmulatságosabb fordulatokkal telített pompás vérbeli francia bohózatnak. A *Berg op Zoom* egy terminusra kiszabott házasságtörés körül játszódik, s ez a kritikus dátum a *berg op zoom* óta évtizede. A színház igazgatósága nagy gondot fordított erre a bemutatóra; teljesen új dialógok készültek, különösen a II. felvonás dialógja lesz szenzáció: egy hatalmas színházi páholy-folyosót fog ábrázolni. A *Berg op Zoom*ból napok óta folynak a próbák

Szendrey rendezése mellett; a főbb szerepeket *Novák Irén, Nógrádi Malvin, Fáskesti Marcsa, Hampel Ionka, Beregi dr., Várnay, Dalli, Hajdutska, Herold* játsszák.

* A tenger árnya. (*Henry Porten az Urániában*). A legtragikusabb, legjobb színészű *Henry Porten* járja az *Urania* keddi premijerjén a tenger árnyában a főszerepet. Mindig eseményszámba megy mikor a mozi elégszerte ünnepeit cillaga a szépséges *Porten* játsszák, aki már számos képen bővítte el a közönséget. Az új kép egyike a legpoetikusabbaknak és méltán említhetjük együtt a szerelem vátságdíjával az *Urania* legutóbb nagy sikert aratott slagerképpel. Egy egyszerű halász és egy milliomos lány ideális szerelme a téma. Az egyszerű fiu reménytelen szerelmében a viharos tengerre evez és bele vesz a habokba. Egy év múltán a felejtetni nem tudó lány árnyképet lát a tengeren. Imádója képe jelenik meg előtte amint csónakon közeledik felé. A lány nem figyelve a közelgő dagalpra, önfelédten megy a vízió elébe és belepusztul az összecsapó hullámokba. A nagyszerű ujdonság három napig marad műsoron.

* Fekete álarc. (Új sláger az Apollóban.) Kiváló, elsősorban, u tég a *Fekete álarc*, amely holnap, kedden kerül bemutatásra az Apollóban. A dramát legjobban érdekfeszítő tartalma dicséri, amelyet rövid kivonatban itt közlünk: *Lola* költőnő távozik jelenlegi szerződéséből. Nehéz szívvel búcsúzik barátjától, von *Mühlen* nevű fiatalembertől. Egy év múlva von *Mühlen*, mint egy olajrőst vezető embere tervezeteket és fontos aktákat visz a fővárosi központi irodába. Az aktákat a katóijába varrja, mert fél, hogy az ellentrőt emberei el akarják lopni tőle. Közben az ellentrőt igazgatósága megbizsa *Lydia* kisasszonyt, hogy a papírokat szerezzze meg *Mühlen*től. *Lydia* azonban szerelmes lesz von *Mühlen*be és sürgönyzi a főnökének, hogy feladata keresztülvihetetlen. Egy este elmennék a cirkuszba s ott éppen fellép *Lola*, von *Mühlen* nagyon örül a viszontlátásnak és az estét vele tölti. *Lydia* a dolgot észreveszi és bosszút akar állni. *Mühlen* elárulja az ellentrőtnek, amely fogaágba veti *Lola* azonban hosszas küzdelemmel kiszabadítja szerelmét. Két ház közé kifeszített kötélen menekülnek a szerelmesek. Már majdnem elérik az ablakpárkányt, midőn menekülésüket *Lydia* észreveszi és a kötélen végét meggyújtja, csakugy akkor *Lola* von *Mühlen* már megmentette.

* *Dóczy, Balázs és Fráter* nótáskönyvei ismét megjelentek új, olcsó kiadásban és *Kerpel Issónál* 2 koronájával kaphatók.

* Operett és kuplé ujdonságok *Kerpel Issónál*. *Cuvelier: A lila dominó, Kálmán: A cigányprimás, Yarno: Tengerész Kató, Vince: Limonádé ezredes, Lehár: Eva, Irving: Minden ember így csinál, Heidelberg: Kis utazás a vilámoson, Zerkovitz: Nem vagyok én olyan, mint a többi nő, Irving: Izidor, Sloane: Csak egyszer, Leopold: Villanyozzon, Gilbert: Énről álmodnak a lányok, Grósz: Irónő, Heidelberg: Jóska* stb.

MULATSÁGOK.

(=) *Vasas-bál.* Március 1-én tartja az Aradi Kereskedelmi Tisztviselők és Alkalmazottak Nyugdíj-gyesülete minden évben rendezni szokott vasas bálját a Központi Száloda összes termeiben. Az előkészületek most vannak folyamatban s az eddig megnyilvánult nagy érdeklődés biztosítékot nyújt, hogy az idény ezen egyik legkedveltebb estélye, mint az előző években is, leglényesebben fog sikerülni.

Az ARADI KÖZLÖNY telefonszámai.

Szerkesztőség (éjjel-nappal)	— 357
Szerkesztőség (csak éjjel használható mellékállomás)	— — — — 351
Kiadóosztály és hirdetés osztály	— — 351
Nyomda	— — — — 351

Meggyilkolták

Enver beyt?

(A cár elutasító válasza királyunknak.
— Török győzelme.)

Saját tudósítónktól.

Arad, február 17.

Mi történt az ifjú-törökök vezérével?

Berlin: A *Berliner Tageblatt*nak jelentik Konstantinápolyból, hogy ideérkezett jelentés szerint Enver beyt meggyilkolták. A gyilkosság, melyet egy hajón követtek el, bosszu műve volt. Ezt a híresztelést idáig nem erősítették meg.

London: A *Central News*nak jelentik Konstantinápolyból, hogy Enver bey ellen tegnap merényletet követtek el. Enver bey súlyosan megsebesült. Állítólag a harctéren történt a merénylet.

Konstantinápoly: Itt szélteben beszélnek, hogy Enver beyt tiszták és katonák megölték.

London: A *Daily Express* török harctéri tudósítója jelenti, hogy Enver bey tudta előre, hogy merényletet akarnak elkövetni ellene és még idejekorán a *Hairedi Barbarossa* nevű hadihajóra menekült. Egy ideig itt rejtőzködött, majd Konstantinápolyba menekült a szultán háremébe. Enver beynek ugyanis Nadie hercegnő, Abdul Hamid volt szultán leánya a felesége.

Oroszország hajthatatlan.

Pétervár: A cárnak a magyar király levelére adott válasza rövid és határozott. Célzást tesz benne a régi barátságra és aztán azt mondja, hogy Ausztria és Magyarországnak az utóbbi években tanúsított viselkedése arra kényszeríti Oroszországot, hogy hajthatatlan elhatározását közölje a szláv testvérek érdekeinek támogatása dolgában, de a cár reméli, hogy fognak találni módot és eszközöket a béke föntartására, még pedig az osztrák és magyar balkáni politika alapjának figyelembevételével.

Páris: A nemzetközi helyzetet a külügyi minisztériumban már sokkal komolyabbnak nézik, mint a múlt héten. Aggodalmat kelt, hogy még egyetlen egy függőben levő kérdést sem tudott elintézni a nagyhatalmi konferencia és a nagyhatalmak között számos kérdésben még igen nagy eltérések vannak.

Bécs: Diplomáciai körökbe érkezett jelentések szerint a londoni nagyhatalmi konferencia utolsó ülésén Albánia határainak megjelölésével foglalkozik. A tárgyalások nehezen haladnak előre, mert nem sikerült az egyes nagyhatalmak, de főleg Ausztria-Magyarország és Oroszország között kiegyenlíteni az ellentéteket. Pénteken volt a konferencia utolsó ülése és a legközelebbi tárgyalások csak a hó 20-án kezdődnek.

Talpra állott Törökország

Konstantinápoly: A mai hivatalos harctéri jelentés a következő: Tegnap éjjel Drinápolyban nyugodtan folyt le. Nappal az ellenség mintegy százötven bombát dobott a városba. A buleiri táborban váltóras nem állott be. A csatálmási vonalon tegnapelőtt az ellenséges csapat a Stráciai Belgrád város felé előrenyomult és támadást intézett a török hadállások ellen. A törökök azonnal megtették a szükséges ellenintézkedéseket. A bolgárok néhány dombot megerősítettek. A harctéren más nem történt.

Konstantinápoly: A hangulat harciasabb, mint valaha. Mindenfelől új harcok megkezdését jelentik. Számos új kórházat állítanak fel. Gallipoli félszigeten, a félsziget fővárosától északra ma is tart a csata a törökök és a szárazsi öbölben görög hajókkal partraszállított bolgár csapatok között. A veszteségeket hedd óta mind a két részről háromezer emberre becsülik; a sebesültek főleg

shrapnelektől és szuronyoktól erednek. Gallipoli lakóit és a sebesülteket az ázsiai partra szállították. Az összes ottani görögöket kiutasították. A Márvány tenger parti városai közül az összes utolsó lakók is elmenekültek.

Cetinjéből jelentik: Hivatalosan jelentik, hogy Martinovics tábornok csapata a montenegrói tűz-őrségtől támogatva, különböző hadállásokból bombázzák Szkutarit. Számos házon fehér zászló leng. A törökök a Tarabosz-hegy ellen vezetett legutolsó támadásban dum-dum lövegeket használtak. A külföldi orvosok konstataáltak a lövegeknek pusztító hatását.

Konstantinápoly: A bolgárok tegnap általános támadást intéztek Drinápoly keleti erdői ellen. Sukri pasa szikratáviratban jelenti, hogy mindkét erőd helyőrsége a legnagyobb erélyvel a legvégsőig védekezik.

Félnapos ujságíró sztrájk.

(A Pesti Napló szerkesztőségének harca.)

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Budapest, február 17.

A Pesti Napló szerkesztősége, mely tavaly Surányi József főszerkesztő laptulajdonossal való konfliktusa miatt egy ideig abbahagyta a munkát, a kiadóhivatal és az expedíció személyzetével együtt ma ismét sztrájkba lépett. A sztrájkról, mely még az éj folyamán békés megegyezéssel véget ért, a következőket jelentik Budapestről:

Mint ismeretes, a tavalyi sztrájk úgy végződött, hogy Surányi József főszerkesztő teljesítette a munkatársak kívánalmait, s egyben megállapodtak abban, hogy a sztrájkban résztvevőknek egy év lefolyása előtt felmondani nem lehet. Március elsején jár le ez az év s a munkatársak meglátnak, hogy Surányi ekkor nyolc munkatársat el akar bocsátani s helyettük állítólag már más munkatársakat szerződtetett. Ez a körülmény indította a munkatársakat arra a lépésre, hogy ma megint abbahagyják a munkát, de a sztrájk kitörésére egyéb okok is szolgáltak. A munkatársakat ugyanis rendkívül elkésztette az, hogy Surányi újabbán kémkedő rendszert vezetett be a szerkesztőségbe, állandóan figyelte és feljegyezte, hogy az egyes hírlapírók mikor jönnek a szerkesztőségbe, mikor távoznak onnan, naponta hány sort dolgoznak. Állítólag Surányi azt is kijelentette, hogy akik nem irnak naponta bizonyos mennyiségű sort, azoknak fizetéséből ezt a differenciát le fogja vonni. Ez a kémkedő rendszer, valamint egyes munkatársak és Surányi között felmerült személyes torzalkodások arra indították a szerkesztőség tagjait, hogy ma este öt órakor ismét sztrájkba álljanak. A sztrájkhoz csatlakoztak a kiadóhivatali tisztviselők és az expedíció személyzete is, akiket azonban nemcsak erkölcsi, hanem anyagi okok birtak rá a sztrájkra. A Pesti Napló vállalatának összes munkatársai, munkássi és munkásnői ma délután abbahagyták a munkát.

A szerkesztőség tagjai levonultak az István főherceg szállodába és okulva a tavalyi példán, magukkal vitték az összes kéziratokat. A hírlapírók itt várták be a békéltető tárgyalásokat, melyek este tíz órakor csakugyan megkezdődtek és nemsokára eredménynyel is végződtek. A Budapesti Ujságíróegyesület elnöke és titkára vezették a tárgyalásokat és fél tizenkettőkor már megállapodásra is jutottak. Surányi főszerkesztő teljesítette úgy a munkatársak, mint a kiadóhivatal és expedíció személyzetének összes kívánalmait, újból kikötötte azt, hogy újabb egy éven belül senkinek sem mondhat fel s ilyenképen a béke ismét helyreállott.

Tizenkét órakor a munkatársak bevonultak a sztrájkintányárról a szerkesztőségbe és újból megkezdték a munkát s így a Pesti Napló holnap a rendes időben meg fog jelenni.

Bosszut akart állni Schuhmeierért.

(A meggyilkolt képviselő temetése.)

Saját tudósítónktól.

Bécs, február 17.

Bécsből jelenti tudósítónk: A bécsi rendőrigazgatóság tegnap Münchenből táviratot kapott, hogy a müncheni rendőrhatalomhoz feljelentés érkezett, mely szerint Freiburger Ferenc ötvennégy éves asztalossegéd Bécsbe utazott azzal a szándékkal, hogy Kuntsak Lipót keresztényszocialista képviselőt, kinek fivére Schuhmeier szocialista képviselőt lelőtte, meggyilkolja. A táviratban Freiburgernek részletes személyleírása is megvolt s a bécsi detektívek csakhamar találtak is egy embert, akire a személyleírás illett. Átadták a rendőrségnek, ahol az illető bevallotta, hogy csakugyan azzal a szándékkal jött Bécsbe, hogy Kuntsakot meggyilkolja. Találtak rála két revolvert és egy furót. Freiburger kihallgatásakor kijelentette, hogy szabadgondolkodó és radikális szocialista és Kuntsakot azért akarta megölni, hogy bosszút álljon Schuhmeier haláláért. A rendőrség megállapította, hogy Freiburger többszörösen büntetett, veszedelmes, munkakerülő ember, ki már huszonhat ízben szenvedett büntetést, legutoljára gyújtogatásért. Brünneben született és utóbbi időben Németországba költözött. Letartóztatták.

Bécsből táviratozzák: Tegnap délután temették szép napfényes időben Schuhmeier Ferencet, a meggyilkolt osztrák képviselőt. Mintegy fél millióra becsülik azt a tömeget, a mely a gyászszertartásnál részt vett. A Munkás otthonból temették a halottat, ahol Sylvester házelnök vezetésével igen sok képviselő jelent meg, azonkívül a közélet számos kitűnősége is megjelent. Az ünnepi karének után Sever, majd Wolff képviselők mondtak beszédet. Aztán megindult a menet. A koporsó után tizenkét kocsi vitte a koszorúkat. A koporsó mellett képviselők haladtak. A menet Schuhmeier kerületének, az Ottakringnek főbb utcáin vonult végig. A sírnál a képviselőház nevében Ellenbogen, az osztrák szocialdemokrácia nevében Beer, a német birodalmi szocialdemokraták nevében Stein, a cseh pártképviselő nevében Blaser, a szlovének nevében Christian mondtak beszédet, beszéltek továbbá Reumann és Diamant képviselők. A temetés a sok felvonulással a késő estig tartott.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Áthelyezés. A m. kir. igazságügyminiszter Tóth Béla kisenődi kir. járásbíró, saját kérelmére, törvényszéki bírói minőségben a nagyváradi kir. törvényszékhez helyezte át.

§ Rablás az országuton. Tokoján János körösböckényi lakos a múlt év október 20-án Borossebesről egy zsák tengeri lisztet vitt haza. Utközben este 10 óra tájban elfáradva az országut mellett ledőlt pihenni. Épen arra haladtak Sztoján Pál és Ranyeszku Gligor borossebesi napzámások. Sztoján hirtelen felkapta a zsákot s azzal szaladni kezdett. A megkárosított gazda üldözőbe vette, de ekkor Ranyeszku rátámadt s botjával ütlegelni kezdte. Az aradi ügyészség rablás bűntette miatt emelt a két napszámos ellen vádat. A mai esküdtzéki tárgyaláson a két vádlott beismerő vallomást tett s így a törvényszék az esküdték marasztaló verdiktje alapján lopás vétségéért három havi és három heti fogházra ítélte, a bűntetést azonban a vizsgálati fogaaggal kitöltötték vette.

HIREK.

Halálos géprepülés.

— *Mittner főhadnagy tragédiája.* —
Saját tudósítónk telefonjelentése.

Bécs, február 17.

Fischamendből jelentik: A monarchia egyik legügyesebb és legbátrabb pilótáját, *Mittner főhadnagyot* ma halálos szerencsétlenség érte. *Mittner főhadnagy* tegnap érkezett Görzből, hogy egy új készülékét próbálja ki. A fischamendi repülőtérén a léghajó osztály parancsnokának *Tauber századosnak* és több tisztnek jelenlétében ma felszállott. Száz méternyi magasságban több kört csinált már, midőn gépe hirtelen lezuhart. *Mittner* kiesett a gépből, a tiszték azonnal a szerencsétlenség színhelyéhez siettek, de a *főhadnagy már holtan feküdt hat méternyi távolságra teljesen összetört gépjelől.* Testén borzalmas sebe sültek voltak, miután a gép propellerje egész testét szétlépte.

A szerencsétlen véget ért pilóta mindössze huszonhét éves s mint a 88. gyalogezred főhadnagya, a wienernerustadi léghajó csapatához volt beosztva. Egyik legbravurosabb repülése az volt, midőn heves bóránál Gradóból Triesztbe repült a tengeren keresztül. A múlt évben is szerencsétlenül járt már, de sebeiből néhány hét múlva felépült s újból megkezdte felszállásait. Néhány nappal ezelőtt a Semmeringen át csinált bravuros repülést.

Harc a csendőrökkel.

— *Egy halott, három sebesült.* —
— *Az Aradi Közlöny tudósítójától.* —

Battonya, február 17.

Kasó Pál battonyai gazda lakasan ismeretlen tettesek azombairól vasárnapra virradó éjszaka betöréses lopást követtek el. A gazda előző nap lovakat adott el, s a betörők, úgy látszik, arra számítottak, hogy a lovak vételárát ellopják majd. Mindössze azonban negyven korona készpénzt és néhány darab ruhaneműt sikerült ellopni a tetteseknek, akik ellen a csendőrség vasárnap reggel már széleskörű nyomozást indított.

A nyomozás szálai *Sztanics Mihály* battonyai cigányhoz vezettek, mert egyedül ez tudta a községben, hogy *Kasó* előző nap lovakat adott el. *Nagy Kálmán* csendőr és *Csáki* Kálmán próbacsendőr hazkutatást akartak tartani a cigány lakásán, de a csendőrök láttára *Sztanics Minály* és családja felkapták a szobában lévő eszközöket és meg akarják akadályozni a csendőröket a hazkutatás megtartásában. Az öreg *Sztanics Mihály fejssével*, *Sztanics György jurkósbottal*, *Sztanics Péter vasvilkával* és *Sztanics Radoja szénahúzókoroggal támadtak a csendőrökre*, akiknek sikerült a cigányokat a szűk szobából az udvarba kiranigítani. Itt *Nagy Kálmán* az arcán megsebesíték, *Sztanics György* pedig megkapta *Csáki Kálmán* szuronyát és elgörcsölte. A próbacsendőr kiranította *Sztanics György* kezéből a fegyvert, miközben az éles szurony négy helyen csontig megvágta a cigány kezét.

A másik három cigány pedig *Nagy Kálmánra* támadt, aki erre kénytelen volt fegyverét használni. *Szuronyát az öreg Sztanics Mihály mellébe dőfte*, majd elsütötte fegyverét, mely *Sztanics Radoja* nak jobb karjába hatolt. *A golyó a könyök alatt hatolt be és a váll mellett jött ki s össze vissza szarta Sztanics Radoja karját.* A próba csendőr pedig *hasba szurta Radoját és térdébe lött Sztanics Péternek.* A sérülések következtében a hatvanegy éves *Sztanics Mihály* ma reggel meghalt, *Sztanics Radoját* pedig beszállították az aradmegyei kórházba, ahol haldoklik. Eziket sem lehetett kihallgatni. Ámbár a hazkutatás eredményre

nem vezetett, valószínű, hogy a cigányok követék el a betöréses lopást, amit bizonyít az a körülmény is, hogy a kifosztott lakás kúszójában elszórva találtak néhány gyufaszálat, s a cigányok lakásán ugyanilyen gyufákat találtak, az egész környéken pedig senki sem használt ilyen gyufát. A megsebesített cigányok izgága, rakoncátlan természetű emberek voltak s a csendőrök jogos önvédelemből használták ellenük a fegyvert.

— *Elhunyt főrend.* Bécsből jelentik: *Széchenyi Sándor* gróf volt főrendiházi alelnök, hetvenhat éves korában tüdőgyulladásban meghalt.

— *A parlamenti őrség tisztjei.* Budapestről jelentik: A képviselőházi őrség parancsnokává *Hervát János* nyugalmazott honvéd leziedest, segéd tisztjévé *Szunyogh Pál* második honvédszáz ezredbeli főhadnagyot nevezik ki.

— *A városi párt és a Kossuth-asztaltársaság.* Az aradi Kossuth asztaltársaság *Nagy Kálmán* elnöklésével ma ülést tartott, amelyen foglalkoztak a városi párt ügyével. Tudvalevőleg az asztaltársaság több tagja kifogásolta azt, hogy a Kossuth asztaltársasággal kívánják néhányan megalakítani a városi partot. Amiatt is aggodtak, hogy a városi párt esetleg szétrobbantja a függetlenségi pártot és helyteleníteték, hogy a Kossuth asztaltársaság ehhez eszközül adja magát. Az asztaltársaság mai ülésén *Nagy Sándor* dr. azt irdiványozta, hogy a fentebb okokra való tekintettel a Kossuth-asztaltársaság nem tartja célszerűnek a városi pártnak a társaság kebelében való megalakítását. Így tehát a városi párt valószínűleg a Kossuth asztaltársaságon kívül fog megalakulni.

— *Nyugalmazott hadtestparancsnok.* *Székely Antal* laborszernagy, volt temesvári hadtestparancsnok, a saját kérelmére megejtett felülvizsgálat eredményéhez képest szolgálatra alkalmatlan, és a király megparancsolta, hogy neki ez alkalomból, igen eredményes szolgálata elismerésül, a legfelső megegyezés kifejezése utólag tudtul adassék.

— *Hirschl Zsigmond kilencvenegy éves.* *Hirschl Zsigmond*, Arad városának jó ékonnyságáról ismert, szeretetteljes és becsületesnek örvendő polgára, ma ünnepelte családi körben azü etésének 91. évfordulóját. Tisztelőinek nagy serege kereste fel, hogy a tisztes öreg urat, akinek nevét minden jótékony mozgalom megindításánál ott találjuk, ebből az ünnepélyes alkalomból üdvözölje. Emlékezetes, hogy *Hirschl Zsigmond* volt az első, aki többek között a messinai és ököriói szerencsétlenségek után vagyonhoz képest tekintélyes adományjal járult hozzá a károsultak nyomozásának enyhítéséhez.

— *Ugyvéd és szolgabíró párba* *Maros* ilyen tegnap pisztolypárbejt vívott *Balázs József* dr. ügyvéd és *Barcsay Ákos* tb. főszolgabíró. A párbejra egy párbejvita szolgáltatott okot. Ugyanis a maresillyei kaszinóban uri társaságban vita támadt a párbej melletti és elleni átlaspont körül. *Balázs* dr. ki egyttal a „*Maros*” hetilap főszerkesztője szellemes érvekkel támogatta a párbej oktalanságát, míg *Barcsay*, ki ugyane lap munkatársa, az ellenérvekkel nem tudván érvenyesülni, egyszerűen kijelentette: „hulye beszéd ez, ily fellogásu emberrel nem foglalkoz helyet egy szerkesztőségben!” *Balázs* dr. rögtön lemondott a főszerkesztőségről és *Barcsay* provokálta. Egy hétig vártak a párbejpisztolyok megérkezésére s tegnap párbejváltak, de szeretiének maradtak.

— *Halálozás.* *Herold János* volt baracházi földbirtokos e hó 14 én Ujaradon 64 éves korában meghalt. Az elhunytat leánya és számos rokonai gyászolják. Temetése vasárnap ment végbe Ujaradon.

— *Molnár Ferenc és az Aradi Közlöny.* A magyar irodalom büszkesége, *Molnár Ferenc* a Pesti Hirlapban tegnap Vasárnapi krónikáját így kezdte: Egész Budapest azon nevet, hogy egy polgári fiatalember, a nagyszerű Ritz-hotel vendéglőjében otthonosan a nyaka köré akasztotta a szalvétát és lunchot kért. — Lunch van — morda a diplomata külsejű pincér — de nálunk nem lehet borotválkozni — s a fiatal ur nyaka köré kerített asztalkendőre mutatott. A nagyhirű író erről írt Vasárnapi krónikát és egy oldalas megbotránkozásán tanítja illemre a Ritz-zállóbeli konfidens pincért.

Ehhez a Vasárnapi krónikához az *Aradi Közlönynek* is van némi köze. Február 4 én ugyanis azt mondta az A. K. szerkesztője a lap egyik munkatársának, aki legnagyobb szállítója Tarkaság rovatunknak:

— Még nincsenek Tarkáink. Szeressen egy pár darabot.

És a jól nevelt munkatárs kieszelte a következő apróságot:

Egy aradi fiatalember fölment Budapestre és a Ritz hotelben szállt meg. Az étteremben kényelmesen ebédhezült és a nyaka köré csavarta az asztalkendőt. A finom pincér pedig lenézően szólt: „Kérem nálunk nem lehet borotválkozni.”

Ezt a sikerült ötletet másnap a *Pesti Napló* híres Tarkakrónikájába egyszerűen átollózta (természetesen a forrás megnevezése nélkül) s így harmadnap az egész Budapest kacagott az Aradi Közlöny Tarkaságán. S ami fő: nevetett rajta *Molnár Ferenc* is. Sőt érdemesnek tartotta arra is, hogy egy oldalon keresztül elmélkedjék fölőtte. A tanulság pedig az, hogy egy sikerült tréfa több gondolatot tud kicsihozni az íróból, mint az életnek ugynevezett izgalmas történetei. Én mi örülni tudunk, hogy ezt a termékenyítő ötletet mi szolgáltattuk Magyarországnak legelső írójának.

— *Fényes László előadása.* Nagyszámu és előkelő közönség hallgatta végig *Fényes László* nak a balkáni eseményekről szóló előadását, amelyet az Aradi Magántisztviselők Egyesülete rendezett. A kiváló hirlapíró vonzó és közvetlen előadásban ismertette a bolgár és török nép jellemét, szokásait s a népeleiből vonta le azokat az okokat, amelyeknek következménye a törökök veresége volt. Az előadás után társasvacsora volt, amelyen az aradi társadalom előkelőségei közül számosan jelentek meg. A vacsora során *Fényes Nagy Sándor* dr. köszöntötte fel, *Bokor Alajos* elnök a megjelent hölgyeket éltette, végül *Fényes* köszöntötte meg az ünnepeltetést.

Az Aradi Magántisztviselők Egyesülete a következő felülfizetéseket nyugtatja: *Neuman Testvérek* 50 kor., *Weisz Mór* és *Füri* 50 kor., *Adler Andor* 25 kor., *Vajda Zsigmond* 20 kor., *Kneffel Lajos* 10 kor., *Tenner Lajos* 10 kor., *Goldschmidt Minály* 5 kor., *Weisz Lajos* 5 kor., *Szalmapapírgyár* 5 kor., *N. N.* 1 kor.

— *Az aradmegyei villamos vasút.* Az arad hegyaljai motoros vasut igazgatóságának küldöttsége tisztelgett *Lócs Rezső* elnök vezetésével *Beöthy László* kereskedelmi miniszternél, kérve őt, hogy a vasut átalakítási munkálatainak befejeztével az állam a kisvasutakról szóló törvény értelmében vegye ki most már a részét a szanálási akcióból és a törzrészvényekből a törvényben meghatározott részt vegye át. A miniszter legjobb jóakarataról biztosította a küldöttséget és behatóan érdeklődött a villamosítás iránt és örömmel vette tudomásul, hogy március első felében megindulnak a villamoskocsik és hogy naponta tizenkét vonatpár fog egyelőre közlekedni. A tizezer volt feszültségű áramot e héten becsájtják az új vezetékbe.

— *Eljegyzés.* *Weisz Sándor*, az aradi izraelita hitközség főkantora helyettese eljegyezte *Markovics Mór* lőrtsi rabbi bájos leányát, *Annast*. (Mindenkülön értesítés helyett).

— Tábournokok mint tanfelügyelők. Bácsból jelenté tudósítónk: A katonai általános és különleges iskolák megvizsgálására ezentúl a hadvezetőség minden évre néhány tábornokot fog kinevezni, akik ugyanazon fegyvernemhez tartoznak, mint a megvizsgálásukra bizott iskolák. A katonai tanfelügyelők kinevezése minden év október elején történik és a tábornok tanfelügyelők kötelessége lesz meggyőződni arról, hogy az iskoláztatás az előírás szellemében történik-e és betartják-e azokat a határokat, amelyeken belül a kitűzött cél elérhető és végül, hogy a tanulók a katonai szellemben és irányban elméletileg és gyakorlatilag oly mértékben vannak-e kiképezve, hogy a követelményeknek békében és háboruban egyaránt megfelelhessenek. A tábornok-tanfelügyelők ezenkívül a polgári iskoláknál szervezett katonai kiképzést is ellenőrizni fogják.

— Letartóztatott aradi sikkasztó. Megirtuk, hogy Licker Ferenc Fábian utcai rövidárkereskedő Henrici István nevű segédje a rá bízott ezerháromszázhetven korona készpénzzel és egy kétezerhatszáz koronás takarékpénztári könyvvel, valamint néhány darab ékszerrel megszökött, a takarékkönyvet visszaküldte, a pénzt azonban megtartotta. Hét napi bujdosás után tegnap este végre a rendőrség kezére került a sikkasztó segéd, aki száthetven korona kivételével, melyet a feleségének adott át, az egész pénzt elmulatta és teljesen lerongyolódva érkezett meg Temesvárról Aradra. A lopott pénzből külvárosi kávéházakban és kocsmákban, valamint Ujaradon nagy mulatóságokat csapott, cigányokat és pincérekét pezsgővel itatott és a hét folyamán többször megfordult több aradi mulatóhelyen és noha a rendőrség a szökés után nyomban értesítette a kávéházakat és mulatóhelyeket, hogy Henrici sikkasztott és valószínűleg meg sem szökött Aradról, hanem itt fogja elmulatni a pénzt, sehoonan a rendőrség értesítést nem kapott és így történetesen meg, hogy a detektívek három napon át hiába voltak a nyomában, nem tudták kézrekeríteni. Tegnap este a Deák Ferenc-utca 6. számú házban levő lakására tért vissza és a ház gazdája Reichner Ferenc pékmester telefonált a rendőrségre azzal, hogy Henrici Aradon van. Detektívek mentek ki érte, akiknek nyugodtan átadta magát és azt kérte, hogy darab kenyeret ehessen, mert harminchat órája egy falatot sem evett. Ma Szepekovszky Teofil előtt teljesen beismerő vallomást tett, elmondta, hogy negyvenöt korona nyomasztó adósága volt s mikor a nagy összeg pénzt kezéhez kapta, elvette belőle az említett összeget, de már nem volt bátorsága földöntököléséért elmondani megtévelyedését és ezért elhatározta, hogy a többi pénzzel megszökik. Romániába megy és ott új életet kezd. Rossz társaságba került azonban és miután mulatni kezdett, többé nem volt megállás és elverte a pénzt az utolsó fillérig. Letartóztatották.

— Népgyűlés akadályokkal. Az aradi szociáldemokrata part tegnap délutánra Gájba népgyűlést hívott össze a Rezik féle vendéglőben, amint azt Kamer István rendőrkapitány engedélyezte. Az egybegyűlte az udvaron akartak gyűlésezni, ennek azonban a kapitány ellentmondott. A párttitkár szóváltásba eredt a kapitánnyal és ezért előállították. Küldöttséget menesztett a népgyűlés a kapitányhoz a rendőrségre és kérték a titkár szabadon bocsátását. Erre azonban nem volt szükség, mert a rendőrség igazolás után ügyis elbocsátotta volna őt, aki ellen azonban az eljárást megindította.

— Az Aradi Villamossági Részvénytársaság ezúton értesíti a fogyasztó közönséget, hogy kábelhálózata mentén folyó hó 18-án és 19-én (kedden és szerdán) déli 12 órától 1 óráig kábelkapcsolás miatt az áramszolgáltatás szünetelni fog.

— Váltóhamisító kereskedő. Makról jelentik: Pap Zoltán makói kereskedőnek, akinek hozsuzu éveken át nagyforgalmu férfi- és divatárutüzlete volt, az utóbbi időben rendkívül megcsappant a forgalma. Pap Zoltán üzleti veszteségeinek pótlására bankkölcsönöket vett fel és váltóit apósa, Pap Mihály dr., városi orvos és nővére irták alá. Az üzlet azonban még mindég rosszul ment, újabb kölcsönökre volt szükség, az új váltót azonban nem akarták aláírni a kezések, mire Pap a neveket ráhamisította a váltókra és a hamisított váltókat két ízben sikerült is a bankoknál elhelyezni. Néhány nappal ezelőtt Pap Zoltán fizetéseképtelen lett, majd csődbekért. A csőd alatt váltói rendezés alá kerültek és ekkor kiderült, hogy Pap 20,000 korona értékű váltót hamisított. Hozzá tartozói megtagadtak mindenféle segílyt a bajbakerült kereskedőtől, aki a rendőrség előtt beismerte bűnét, mire átkisérték a szegedi kir. ügyészség fogházába. Makón és az egész vármegyében a letartóztatás nagy feltűnést keltett, mert széles körökben korrekt, becsületes embernek ismerték és tragédiájával most mindenki a családját okolja.

— Mozitragédiák. Zerkán Toma kovácssegéd tegnap este az Uránia mozgószínház előtt álló nagy embertömegben revolvert vett elő és azzal háromszor a levegőbe lökt. Uriási riadalmat okozott az éretlen tréfa, előbb azt hitték, hogy öngyilkos lett, de miután látták, hogy semmi baja sincs, rárohantak és meg akarták verni. Rendőrök léptek közbe és kiszabadították a feldühödött tömeg kezéből a kovácssegédet és előállították a rendőrségre. Megindították ellene a nyomozást. — Gurán Evel taxarítónő tegnap este az Apolló mozgószínházban egyik jegyszedőnőt inzultálta, mert ez türelemre inette és arra kérte, hogy az előbb érkezőket engedje be maga előtt az egyik padba. A taxarítónőt botrányos viselkedés miatt előállították s megindították ellene a nyomozást.

— Vasuti baleset. Szőlősi István vonatfékező Kétegyháza-n tartos közben két vasuti kocsi ütközése közé került és súlyosan megsebesült. Beszállították az aradi kórházba.

— Adomány. Wolf Gusztávné (Arad) 5 koronát küldött özvegy Gabre Gergelynének.

— Elgázolás. Tóth Anna tizenöt éves cseléd leányt ma délután Gyermán Imre fuvaros kocsijával elütötte. A balhában súlyosan sérült leányt a kórházba szállították.

— Születések, halálozások és házasságok. Az aradi anyakönyvi hivatalban folyó hó 17-én a következő születéseket, halálozásokat és házasságokat jelentették be: Született: Kovácsán Illés földművesnek Illés nevű fia. Eberlein Ferenc kőművesnek Ferenc nevű fia. Petran József lakatosnak Mária nevű leánya. Krivan József fűtőnek Margit nevű leánya. Primixl Janos asztalosnak Gusztáv nevű fia. Dragán Demeter napszámosnak Lajos nevű fia. Groth Frigyes lakatosnak Er si nevű leánya. Meghalt: Ehling Simon 40 éves szerelő. Weinberger Lina 29 éves félrónó. Magerl Ferenc 65 éves lakatos segéd. Gadeon Flórián 34 éves munkás. Szeibert Péterné 51 éves pénzbeszedő neje. Wsztermayer Gizella, 2 és fél éves leány. Czapos Miklós 20 éves fűtő tanonc. Házasságot kötött: Pantér András szolga Androvics Évával. Schobesberger Károly lakatos Papp E. elkövel. Návrádi Ede művezető Calvasino Szolozsikával. Tokai István iskolaszolga Schmitz Juliannával. Schneider József szabó Bondár Ilonával. Gal Oktáv napszámos Király Máriaival. Richter József kovács Treidler Máriaival.

— Házasulandók figyelmébe! *Jegygyűjűk*, pompás *brillians* ékszerrel és *aranyárnyak* egyedül a készítőn-l nagyválasztékban legolcsóbban kaphatók. *Waldmann I. ékszerműves, Arad, Szabad-ság-tér 14.* 601

— A t. kereskedelmi és irodai alkalmazottak figyelmébe! Tisztelettel értesítem, hogy február hó elején a Pichler Sándor írógép vállalattal kapcsolatosan, annak helyiségében. Harsinger-utca 5. új esti könyvelesi tanfolyamot meg nyitottam. Tandíj havi 10 korona. Engel Mór tanfolyamvezető. 827

— Üzleti könyvek. u. m. strazzák, naplók, fűkönyvek és irodai szerek Kerpel Izsónál olcsón kaphatók.

— Megjelentek Kerpel Izsó 100,000 kötetes kölcsönkönyvtárának magyar, német, francia és angol új pótkönyvelei és már kaphatók. E pótkönyvek az elmúlt év minden jelesebb magyar és idegennyelvű ujdonságait tartalmazták.

— Szigetiné Bickel Ilonka angol és francia női divatterme *Deák Ferenc utca 4.*

— Illatszerek, arckrémek, hölgyporok, kézfinomítók, szappanok, hajfestékek, hajvizek, kölni vizek, szoba illatok, fogpor, fogpaszták, szárvizek az összes kosmetikai cikkek, fésűk, hajtűk, kefe és háztartási cikkek legolcsóbban Hegedüs Gyula cégnél.

— Legjobb hegedűhurok és *lőtöltés* Kerpel Izsónál kaphatók.

— A legmegbízhatóbbak a *Messenger-horok*. Telefon 816.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) A Vörös Kereszt közgyűlése. Az arad-városi Vörös Kereszt egyesületi folyó hó 18-án délután 4 órakor tartja évi közgyűlést a város-háza tanácstermben. Kérjük ezúton is egy választmány, mint a tagok minél számosabb megjelenését. Az egyesület nevében: Wadowsky Gusztávné elnöknő.

TARKASÁGOK.

(Háztartási cikk.) Önagysága bejött a konyhából és az urához fordul:

— Fiam, alig tudok valamit dolgozni edekint a konyhában.

— Ugyan? És miért?

— Különböző háztartási cikkek hiányoznak. Szükség van rájuk.

— Na, halljuk, mik azok?

— Hát először is egy új tavaszi kalap.

(A tükörben.) A vasuti állomás várótermében egy kissé beszeszelt társaság mustrál egy idegent, akinek szintén a vonatot várja. Az idegen ur időnkint odamegy a tükörhöz és megnézi magát benne. Mikor ez már egynéhányszor megisméllődött, az illuziók társaság egyik tagja rákiált:

— Na, hallja az ur: mi tetszik megének olyannagyon a tulajdon képén, hogy annyiszor belebámulunk abba a tükörbe?

Az idegen nyugodtan felel:

— Semmi. De egy józan embert is akartak látni!

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

R. J. (Bátyfalva) 1. Ha azt a jelzőtűlámpát 7 százalékra adták, akkor a kölcsöntadó fűtők azonos joga önkényüleg fölemelni a kamatot. 2. Forduljon az ügyészséghez, mert ez törvénybe ütköző cselekmény.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

— Az aradi tőzsde megnyitása. A tőzsde pénzügyi viszonyok miatt nem tudta előidézni az aradi tőzsde vezetősége, hogy megindítsa-e az idén a tőzsde működését. Épen azért tegnap délelőttre értekezletre hívta össze a kereskedelmi kamara dísztermébe mindazokat, akik a tőzsde iránt érdeklődnek. Majdnem ötvenen jelentek meg a tegnapi értekezleten, amelyen Steiner Ferenc elnököt. Az elnöki megnyitó után *Varyaszy Lajos* dr. a tőzsde ideiglenes titkára tartalmas, szakszerű beszédben mondta el a tőzsdéért folytatott, évekig tartó elszánt küzdelmet. *Hoagy a megalom-végre sikerre vezetett, azt legelső sorban Tassa István grófnak*, Arad képviselőjének köszönhetjük, aki *Szekely Ferenc* volt igazságügyminiszter elnökezése mellett is keresztül tudta vinni, hogy a polgári perrendtartás életbe léptetéséről szóló törvényjavaslatba olyan szakasz véssék be, amelynek értelmében az Aradon felállítandó tőzsde működési tőzsedebizottság is működhetik. Az előző szavazás

a mostani kritikus időben a tőzsdebírósnak kétszeres fontossága van, mert a megszaporodott pörök nagy részében a tőzsdebírósg mondhatna ítéletet. Ezek az ítéleteket gyorsan hozzák meg, nem kell a pör végére évekig várni. Amellett pedig a bíróság tagjai — egy jogász kivételével — gyakorlati, szakemberek. A temesvári tőzsdebírósg működése azt igazolja, hogy az ilyen bíróságokra nagy szükség van, tehát ő ajánlja: az aradi tőzsdebírósg kezdje meg működését lehetőleg gyorsan; magának a tőzsde nem okvetlen szükséges már most megkezdeni a működését; aztán önmagától fog fejlődni az üzlet úgy az áru, mint az értéktőzsdén. — Steiner elnök ezután ki jelentette, hogy a Városi Kávéház tulajdonosnőjével beszélt és az urnó készséggel átengedi a kávéház két külön termét — hetenként kétszer — a tőzsde céljaira, amíg annak rendes otthona lesz. Bódy Bódog észrevételt tett Varjassy dr. ama kijelentésére, hogy a tőzsdei üzletkötéssel ráériék a tagok későbbben is foglalkozni. Véleménye szerint a tőzsdei üzletmenetet a tőzsdebírósg működésével egyidejűleg kell megindítani. Varjassy dr. felszólalása után Funkelstein József azt indítványozta, hogy Tisza Istvánt, akinek hathatós támogatása nélkül aligha tudott volna Arad tőzsdebírósgot szerezni, táviratban üdvözölje az értekezletet. Az elnök erre megjegyezte, hogy a vezetőség ezt a közgyűlésből akarta megtenni; kéri az értekezletet, halassza ezt a tőzsde alakuló közgyűlésére. Azután az értekezlet kimondta, hogy a tőzsde alakuló közgyűlést március 16-án délután 11 órakor tartja meg a kamara dísztermében.

— A Kisjenői Takarékpénztár Részvénytársaság vasárnap tartotta évi rendes közgyűlését, melyen a részvényesek szép számmal jelentek meg. A közgyűlésen Hubay Pál dr. elnökölt. A bemutatott mérleg és veszteség nyereség számlát a közgyűlés tudomásul vette és színtén jóváhagyta a tiszta nyereség felosztására vonatkozó igazgatósági javaslatot, melyszerint az 1912. évben elért 69 496 K. 56 f. tiszta nyereségből levonván az alapszabály szerinti jutalékokra 12729 K. 88 f. osztalékra az 1500 db részvény után részvénytént 28 K., vagyis 42000 K. tartalékokra 14241 K. 59 f. fordítottak, míg a fennmaradó 525 K. 59 fillért jótékony célokra leendő felhasználás végett az igazgatóság rendelkezésére bocsátották. Végül Lázár Zsárd dr. a részvényesek köszönetét fejezte ki úgy az igazgatóságnak, mint a felügyelő-bizottságnak és a tisztviselői karnak a buzgó, körültekintő és erodményes munkásságáért és ezt jegyzőkönyvbe felvenni kérte. Az indítványt a közgyűlés általános helyesléssel magáévá tette.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

Távratl tudósítás.

Budapest, február 17

Határidő.

	Dél-sárlat	2 órai sárlat
Buza 1913. áprilisra	11.51	11.52 1' 51—11.52
Buza 1913. októberre	12.15	12.16 12' 5—12.16
Rozs 13. áprilisra	9.81—9.82	9.80—9.81
Rozs 1913. októberre	9.6—9.63	9.60—9.61
Tengeri 1913. májusra	7.70—7.71	7.69—7.70
Zab 1913. áprilisra	10.13—10.17	10.26—10.27
Zab 1913. októberre	8.87—8.88	8.87—8.88

Az árak 50 kilogrammra számítottak.

A Temesvári Lloydtársulat terményoszonokának hivatalos árjegyzője. (Árak 100 kilogrammonként: korona értékben) 918 febr. 17. Buza 75 kilogrammos 20.45—20.55, 76 kilogrammos 20.55—20.65, 77 kilogrammos 20.75—20.85, 78 kilogrammos 20.95—0.95 Rozs (prima) 18.02—18.10 (késép) 17.80 18.90 Arpa (söröző) 19.95 20.25 (takarnav) 18.12 18.20, Zab (prima) 19.90 20.20, kószép: 18.10 19.30 Tengeri rizs. (magyar) 11.60—11.80 új 11.60 11.80, (román) régi 19.25—19.25, új 10.3—10.50 Burgonya 100 kgr. (fehér) 5.60—5.70, (rózsza) 6.30—6.40

Felelős szerkesztő:

Bolgár Lajos.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Kedden, 1913. február hó 18-án

B. Berlet.

B. Berlet.

É v a.

Operette 3 felvonásban. Szövegét írták: Willner és Bodanszky. Fordította Gábor Andor. Zenéjét szerzte: Lehár Ferenc. Karnagy: Tilker Árpád. Rendező: Polgár S.

SZEMÉLYEK:

Flanooert	Hoszár K.	Éva	Dióssy Nusi
Millefiour	Gyöző A.	Mathieau	Olasz G. örgy
Paquerette	Sz. Rontay B.	Voissin	Szabó Lajos.
Laruse	Herold Ede.	Prünelles	Hajdatska L.

Kezdete este 8 órakor.

NYILTTÉR.*

Az orvosok ajánlják.

Ha elégtelen, vagy helytelen táplálkozás folytán, vagy pedig más okból is a gyermekek fejlődése nem kielégítő, egy erősítő szer sem érdemel oly bizalmat, mint a Scott féle csukamajolaj Emulsió, amely a csontok képződésére és megerősítésére és a testi erő növelésére kitűnően bevált. Az alkatrészeit képező tápláló anyagok elősegítik erős, egyenes csontok képződését és annyira támogatják az egész fejlődést, hogy a gyermekek csakhamar élénken és vidáman ugrálnak. A gyermekeknek izlik a Scott féle Emulsió; élvezettel szedik az édes, sűrű keveréket. A 60 8

SCOTT féle Emulsiót

amely közel 40 éve minden országban meghonosodott, számos orvos ajánlja, mert minden tekintetben mintaszerű, megbízható és hatásos készítménynek ismerik.

Egy eredeti üveg ára 2 korona 50 fillér. Minden gyógyszerben kapható. Ha ezen lapra hivatkozva 50 fillér értékű bélyeget küld Scott & Bowne G.m.b.H. címére Wien, VII, akkor egy gyógytár utján próbáságot küldünk

Köszönetnyilvánítás.

Mindazonoknak, akik felejtethetetlen jó édesatyánk, testvérünk, stb.

Herold János Béla

vasárnap végement temetésén megjelenésükkel, szíves részvétükkel, koszorúkkal és bármi módon is fájdalmunkat enyhíteni igyekeztek, ezúton mélyen érzett köszönetünket nyilvánítjuk.

1195

A gyógyszerész család.

9841

INFORMÁCIÓK.

inkassók, kétes követelések megváltása, tranzakciók, fizetési képtelen cégek szanalása, egyezségek finanszírozása, moratóriumok kieszközlése és megállapodások létesítése a hitelezők meglátogatása kapcsán.

LLOYD HITELVÉDŐ EGYESÜLET

Budapest, Andrassy-ut 24. T-telefon 177 - 45., 42—43., 119—11. Sürgőny cím Lloydibus.

Közbenjárók díjaztatnak.

ÉRTESÍTÉS!

A Deák Ferenc-utca 8. szám alatt volt Juhász és Társa-féle csőd-tömegből visszamaradt szép-irodalmi könyvek, ifjúsági iratok, üzleti könyvek, papíráruk és írószerek **szentül**

DÉCSI GÉZA

könyv és papirkereskedésében, Forray-u. (Hunyady palota) fél ár n szul lesznek kiárusítva.

Mélyen tisztelt háziasszony!

Kisbecskereki Terézia-lisztből

Tésztaneműi Pompásan Sikerülnek.

A zsákok-eredeti ólomzárunk és zsákjegyünkkel van ellátva.

Képviselő: Dávid József ur, Arad. Telefon 943. 772

Amerikai és angol formájú gyermek, leány és fiu cipők, vizhatlan

Vadász cipők

Ózai és téli, női és férfi cipők a legjobb minőségben és legújabb formában.

Valamint a világhírű

SALAMANDER-CIPŐK.

Egységárban

701

K 18.50 és K 20.50 árban

Kiszárolag

WEINBERGER JANOS-NAL

ARAD ÉS TEMESVÁR. Divatjukat multa visszamaradt áruk felárban.

TELEFON 410.

WINKLER JÓZSEF

szőlővessző és szőlőoltvány termelő

ARAD Batthyány-u. 11.

Van szerencsém a t. szőlőbirtokos urak szíves tudomására hozni, hogy az évi terméséből nagymennyiségű kiváló szép fajtiszta **dus gyökérezetű bor és csemegefajta**

szőlőoltvány

ugyszintén szőlők pótlására kiválóan alkalmas 1 és 2 éves gyökeres Riparia Portalis szőlővessző kerül eladásra mérsékelt árak mellett. Bővebb felvilágosítással és árajánlással szívesen szolgál

WINKLER JÓZSEF ARAD,
BATTHYÁNY-UTCA 11. 571

Ne festessen addig senki,

ameddig a legdivatosabb minta lapjaimat meg nem nézi. Kívánatra készséggel bemutatom.

Izléses munka!

Figyelmes kiszolgálás!
Szo. id. árak! 1001

Fischer Ármin

szobafestő és mázoló
Vörösmarty utca 3. Telefon 633.

878-1913. tkvi sz.

Hirdetmény.

Marosmonyoró község telekkönyve birtok-zahályozás következtében az 1869. évi 2579. számú szabályrendeletre képest átalakították és ezzel egyidejűleg mindazon ingatlanokra nevezve, amelyekre az 1886. XXIX., az 1889. évi XXXVIII. és az 1891. évi XVI. t.c.-k a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik, az 1892. évi XXIX. t.c.-ben szabályozott eljárás a telekkönyvi bejegyzések helyes bitésével kapcsolatosan fogmatosítottak.

E célból az átalakítási előmunkákat hitelesítése és a helyszíni eljárás nevezett községben az 1913. évi április hó 2. napján fog kezdődni.

Ennélfogva felhívom:

1. az összes érdekelteket, hogy a hitelesítési tárgyaláson, személyesen vagy meghatalmazott által jelenjenek meg és az új telekkönyvi tervezet ellen netalán észrevételeiket annál bizonyosabban adják elő, mert a régi telekkönyv végleges átalakítása után a téves átvezetésből eredhető kifogásokat jöhisz-mű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetik

2. mindazok, akik a telekkönyvekben előforduló bejegyzésekre nézve kérdéseket

terjesztést kívánnak tenni, hogy a telekkönyvi hatóság kiküldöttje előtt, a kintüött határnapon kezdődő eljárás folyama alatt jelenjenek meg és az előterjesztéseiket igazoló okiratokat mutassák fel;

3. mindazok, akik valamely ingatlanhoz tulajdonjogot tartanak, de telekkönyvi bekebelezésre alkalmas okirataik nincsenek, hogy az átírássra az 1886. évi XXIX. t.c. 15-18 és az 1889. évi XXXVIII. t.c. 5., 6., 7. és 9. §§-al értelmében szükséges adatokat megszerelni iparkodjanak és azokkal igényeiket a kiküldött előtt igazolják, avagy odahassanak, hogy az átruházó telekkönyvi tulajdonos az átruházás létrejöttét a kiküldött előtt szóval ismerje el és a tulajdonjog bekebelezésre engedélyét nyilvánítsa, mert különben jogait az uton nem érvényesíthetik és a bélyeg és illetékmentesség kedvezményétől is elesnek;

4. azok, kiknek javára tényleg már megszűnt követelésre vonatkozó zálogjog, vagy egyéb megszűnt jog van nyilvankönyvileg bejegyezve, ugyszintén az ily bejegyzésekkel terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy a bejegyzett jognak törlését kérelmezzék, illetve hogy a törlési engedély nyilváníttása végett a kiküldött előtt jelenjenek meg, mert ellenesetben a bélyegmentesség kedvezményétől elesnek.

Máriaradna, a kir. járásbíró-ág, mint telekkönyvi hatóság. 1913. évi február 8. nap.

Nyisztor, s. k.
1119 kir. járásbíró.

Az ingatlan forgalmi és Parcelázobank r. t. Arad Petőfi-utca 1. szám. (Telefon 361.) aruba becsatolja az Arad város határában lévő

homok dűlő

1. sz. (volt Ludvig-féle) 105 kis holdas ingatlanát igen elő yös fizetési feltételekkel. A tanya 32 kis hold földel egy tagban, a többi 5 kis holdas parcellákban. II-7717

adatik el!

alkalmi vétel és eladások

ékszerárnyakban

arany és ezüstneműekben, Arad legnagyobb óra- és ékszerárnyak

Deutsch Izidor

Óra és ékszerárny
Waltzer János-utca, Minorita-palota

Zálogpódlák

arany és ezüstneműk, gyémánt és briliáns tárgyak a legmagasabb árban megvételnek vagy más tárgyakra átcsereleltetnek

Telefon 488. Telefon 488

A kizárólagban előkészített OLLA táblacskák az Olla lemezeket jelölik. Kedvelt minőségűek: 1208. sz. tucatszáma 6 korona, 1204. sz. superfinom tucatszáma 8 korona. Az OLLA 1888. sz. mint 2004. orvos által legmegbízhatóbbnak van ajánlva. 1887. Kapható Aradon Vojtek és Weisz, Török A. és Társa, Vojtek Kálmán, Ring Lajos Hagedű Gy. és Róna Jend. utczánál.

Pathefonok

Pathe-lemezek, a legújabb felvételek, kedvező fizetési feltételek mellett kapható

Koch Dánielné

Arad, Deák Ferenc-utca 42. sz. a Fehér Kereszt-tel szemben. 487

Üzletáthelyezés folytán

tulhalmozott

varrógép raktárunkat

a mai naptól kezdve **rendkívüli olcsó árakban** árusítjuk úgy ké-zpénz, mint igen előnyös részletfizetés mellett.

Ajánljuk ezen kedvező alkalmat a vásárlók szíves figyelmébe.

Wellisz és Társa,

varrógép raktára Arad, Földes-palota. Telefon 618.

1031

Ügynökök magas jutalékkal felvételek.

Japán ujdonság!

A gésák szépsége mindig csodálattal töltötte el az európai hölgyeket. Arcuk üdésége, rózsás hamvassága hódított. Ez örök ifju arcvonások a világhírű 1051

Neppon puder és Neppon creme

használatában lelik megoldásukat. Pár napi használat után meggyőződhetik mindenki e szerek csodás hatásáról.

Puder ára 2 kor. Creme ára 1 kor. 50 fill.

A nőnek szépsége legnagyobb dize.

Ezt épölni, megtartani a legnagyobb művésze a kozmeticiának. Egyik ilyen készítménye a modern kozmeticiának a FÖLDES-féle

Margit-Mosdópor.

A mosdóporból egy evőkanálnyi kell oldani egy mosdó tályai vízben. Érezni fogjuk azonnal a mosdás után azt a kelles bizsergést, amelyet a fokozottabb mozgásba hozott vér működése okoz, tapasztalni fogjuk azt a nagyszerű hatást, hogy arcunk üde, ruganyos, harmatos, illatos lesz, a petyhüdt bőr élénkebb lesz, kisimul, megtelik, a porusok szabadon functionálnak s könnyen végzik feladatukat, szabadon jól választják ki a test nedveit, könnyen, akadálytalanul veszik fel a levegő oxigénját, a fityegő ráncok elsimulnak. Mosdáshoz egy evőkanálnyi használandó mennyiségű degebb vízben. ÁRA I KORONA.

Gutori Földes Kelemen gyógyszerháza

ARADON.

Nem titok többé,

hogyminden hölgy a HAJÓS-féle

Aradi Ibolya-crémet

használja. Az arcobort vakító fehérre varázsolja. Eltünteti mindenféle arctisztatlanságot egy csapásra.

420

Ara egy tégelynek I kor., Ibolya hölgyper I kor. 20 fill. Ibolya szappan 70 fill.

Kapható a készítőnél: HAJÓS ÁRPÁD gyógyszer-tárában ARAD, Andrásy-tér 22. sz.

A legkitünőbb hatású nyálkaoldó köhögés és rekedtség elleni szer a Tussinál cukorka, ára egy nagy doboznak 60 fillér és a Tussinál tea á 1 doboznak 50 fillér. — Kellemes ízénél fogva bárki legszívesebben veszi be.

Uj vállalat!

Értesítjük a n. é. közönséget, hogy Vulcu J. Maxim ur telepén Fábrián László utca 5/b szám alatt egy

tűzifa-üzletet

nyitottunk villanyerőre berendezett fűrészelő és aprító üzemmél, ahol állandóan raktáron tartunk elsőrendű száraz aprított tűzifát. Ajánlunk: bükk-, cser-, gyertyánhasáb és dorongfát egy ölszámba, min felaprítva háshoz szállítva és pincébe berakva. Pontos és gyors kiszolgálás! A n. é. közönség szives pártfogását kérjük kiváló tisztelettel 861

Folkmann és Lassner.

1568—1913. kh. sz.

Hirdetmény.

Az utóbbi időben többször előfordult, hogy ragadós száj és körömfájással fertőzött helyekről a tejkereskedőkhöz és innen a termelőkhöz küldött tejes kannák közvetítették a fertőzést. Az ilyen esetek azt bizonyítják, hogy a tejszállításához használt edényeket sem a tejtermelők, sem pedig a tejkereskedők nem tisztogatják kellő gondnal, minek következtében azok ragadós betegségek fenállása esetén a betegség ragályanyagának szertehurcolásával úgy az embert, valamint az állategészségügyet állandóan veszélyeztetik. A ragadós állatbetegségek, főleg pedig a ragadós száj- és körömfájás ilyen uton történő szertehurcolásának megakadályozása céljából közegészségi szempontból meghagyom, hogy a tejszállításhoz használt edényeket, kannákat használatba vétel előtt a tejtermelők, kiürítés után, illetőleg visszaküldés előtt, pedig a tejkereskedők és mindazok az egyének, akik üres tejes kannákat, edényeket szállítanak, bő vízbőítéssel belül és kívül gondosan megtisztítsák és azoknak állandó tisztántartására kiváló gondot fordítsanak.

Ezen teendők elmulasztása kihágást képez, a mely kihágás 200 koronáig terjedhető és az 1901. évi XX. t. cz. 23. §-ában megjelölt célokra fordítandó pénzbüntetéssel, behajthatatlanság esetén pedig megfelelő elzárással büntetendő

Arad, 1918. évi január hó 30.

Greén,
h. főkapitány.

Használt ólom megvételre kerestetik

Arad-hegyaljai h. é. motoros vasút menetrendje.

Érvényes 1918. november 1-től.

Kilomet. távols.	Állomások	Arad-Gyerek-Pankota					
		Sz. V. II. III.	Sz. V. 4 II. III.	Sz. V. 6 II. III.	Sz. V. 8 II. III.	Sz. V. 10 II. III.	
—	Arad-Radnai lán.	5-00	8-10	11-20	2-30	6-10	
2	Uj-Mikolaka...	5-05	8-15	11-25	2-35	6-15	
8	Mikolaka...	5-10	8-19	11-29	2-38	6-20	
7	Óthalom...	5-20	8-30	11-40	2-50	6-30	
13	Mondorlak...	5-30	8-40	11-50	3-00	6-40	
15	Mondorlak-Celsovár	5-34	8-44	11-54	3-04	6-44	
18	Maroscsicsér	5-37	8-47	11-57	3-07	6-47	
17	Szabadhely...	5-47	8-57	12-07	3-17	6-57	
23	Gyerek...	6-10	9-20	12-30	3-40	7-10	
24	Aradkői...	6-15	9-25	12-35	3-45	7-15	
27	Kovácsi...	6-24	9-34	12-44	3-54	7-24	
31	Livada...	6-34	9-44	12-54	4-04	7-34	
36	Világos...	6-53	10-03	1-13	4-23	7-53	
39	Galsa...	7-03	10-13	1-23	4-33	8-03	
41	Muska...	7-08	10-18	1-28	4-38	8-08	
45	Pankota...	7-20	10-30	1-40	4-50	8-20	

Állomások	Pankota-Gyerek-Arad					
	Sz. V. 1 II. III.	Sz. V. 3 II. III.	Sz. V. 5 II. III.	Sz. V. 7 II. III.	Sz. V. 9 II. III.	
Pankota ... ind.	4-50	8-00	11-10	2-20	6-00	
Muska...	5-00	8-10	11-20	2-30	6-10	
Galsa...	5-05	8-15	11-25	2-35	6-15	
Világos...	5-15	8-25	11-35	2-45	6-25	
Livada...	5-25	8-35	11-45	2-55	6-35	
Kovácsi...	5-35	8-45	11-55	3-05	6-45	
Aradkői...	5-45	8-55	12-05	3-15	6-55	
Gyerek...	6-10	9-20	12-30	3-40	7-10	
Szabadhely...	6-24	9-34	12-44	3-54	7-24	
Maroscsicsér	6-34	9-44	12-54	4-04	7-34	
Mondorlak-Celsovár	6-37	9-47	12-57	4-07	7-37	
Mondorlak...	6-41	9-51	1-01	4-11	7-41	
Óthalom...	6-51	10-01	1-11	4-21	7-51	
Mikolaka...	7-03	10-13	1-23	4-33	8-03	
Uj-Mikolaka...	7-06	10-16	1-26	4-36	8-06	
Arad-Radnai-út érk.	7-10	10-20	1-30	4-40	8-10	

Állomások	Gyerek-M.-Radna.					
	Sz. V. 102 II. III.	Sz. V. 104 II. III.	Sz. V. 106 II. III.	Sz. V. 108 II. III.	Sz. V. 110 II. III.	
Arad (I) ... ind.	5-00	8-10	11-20	2-30	6-10	
Pankota (I) ... ind.	4-50	8-00	11-10	2-20	6-00	
Gyerek pályér ... ind.	6-10	9-20	12-30	3-40	7-10	
Ménes ...	6-18	9-28	12-38	3-48	7-18	
Pálos ...	6-25	9-35	12-45	3-55	7-25	
Pálosbaracka ...	6-32	9-42	12-52	4-02	7-32	
Radna ... érk.	6-41	9-51	1-01	4-11	7-41	
	7-00	10-10	1-20	4-30	8-00	

Állomások	M.-Radna-Gyerek.					
	Sz. V. 101 II. III.	Sz. V. 103 II. III.	Sz. V. 105 II. III.	Sz. V. 107 II. III.	Sz. V. 109 II. III.	
Radna ... ind.	5-10	8-20	11-30	2-40	6-20	
Pálos-Baracka ...	5-20	8-30	11-40	2-50	6-30	
Pálos ...	5-37	8-47	11-57	3-07	6-37	
Ménes ...	5-46	8-56	12-06	3-16	6-46	
Gyerek pályér érk.	5-53	9-03	12-13	3-23	6-53	
	6-00	9-10	12-20	3-30	7-00	
Pankota (I) ... érk.	7-20	10-30	1-40	4-50	8-20	
Arad (I) ... érk.	7-10	10-20	1-30	4-40	8-10	

Fischer Testvérek

sodronyszövet, kerítésfonat, szitaárak és acél-sodrony
:: agybetét készítoők ::

Arad, József főherceg-ut 8. sz.
Gyártelep: Kossuth utca 45. sz.
TELEFON 557. SZÁM.

Ajánlják minden e szakmába vágó dolgok állandó nagy raktárát a nagyérdemű közönség szives figyelmébe, melyek versenyképes :: olcsó árért kapható ::

Árjegyzéket kívánatra bérmentve küldünk

1097

2780—1913. kh. sz.

Hirdetmény.

Arad szab. kir. város rendőrkapitányi hivatala által közzhírré tételik, hogy a folyó évi mérték-hitelesítésre vonatkozó hirdetmény a városnéza hirdető tábláján kifüggesztetett s ott az érdeklődők által megtekinthető. A mérték-hitelesítés körüli esetleges bővebb felvilágosítás Moldován Ödön rendőrhadnagynál nyerhető.

Arad, 1918. évi február hó 10-én.

Greén,
főkapitány.

Vendéglő-átvétel!

Aradváros és vidéke nagyérdemű közönségének szives tudomására adom, hogy Aradon, a Bercsényi Miklósi-utcában lévő

„Jópásztor“-hoz címzett vendéglőt átvettem

s azt tovább vezetem.

Főtörekvésem mindenkor az leendő, hogy kitünő étkeim és tisztán kezelt hegyaljai italjaim által, mely figyelmes kiszolgálás mellett olcsó árért kapható, nagybecsű vendégeim megelégedését kiérdemeljem. Abonenseknek árkedvezmény. Szives pártfogást kér:

Baics Imre,

vendéglős. 958

URÁNIA

1913. évi február 18., 19. és 20-án
kedd, szerda, csütörtök

HENNY PORTEN

A TENGER ÁRNYA.

Dráma 2 felvonásban. HENNY
PORTENNEL a főszerepben.

Péntektől:

AZ ÓRÜLT.

21

Nyomtatványok

izléses és csinos kivitelben készülnek

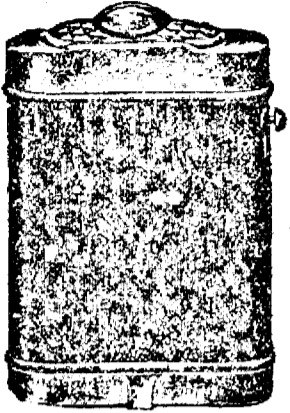
Az Aradi nyomda r.-t. nyomdájában

Villanyos zseblámpa

mindig friss
széles

Villany-
lámpák, villany-
szekrények.

Rögzítési
eszközök, vil-
lámpák, villany-
szekrények

Kalmár Józsefnél

Arad, Salacz utca 2. sz. 1681

Értesítés!

A n. é. közönség s. íves tudomására adom, hogy a

**Forray-utcában levő
vészáros és hentes üzletében**

ma napról kezdve az alanti
előnyökért lehet a legjobb mi-
nőségű husokat venni és pedig:

1-ös rendű hizott marhahus eleje kg.-monként	1 K 44
Leves husok: hátulja	1 K 60
Fecsenye husok kg.-ja	1 K 76
Gulyás hus	1 K 52
Sertés hus: karaj kg.	1 K 92
Sertés hus más részekből kg.- monként	1 K 76
Fiatál borjú hus eleje kg.	1 K 84
Fiatál borjú hus hátulja 1 kg.	2 K 40
Szalonna és zsír kg.	1 K 76

Szíves pártfogást kér

959

FARKAS GYÖRGY.

**Hungária Általános Biztosító
Részvénytársaság.**

Központi székhely: Budapest, IV. Károly-körut 2.

Részvénytőke 6.000,000 korona.

Szervezési alap 1.200,000 korona.

Elnök: Gróf Károlyi Imre. Alelnökök:
Malomszegi Elek Pál és báró Fejér-
váry Imre. A választmány elnöke:
Gróf Tisza Kálmán. A társaság kar-
tellen kívül áll és az élet-, tűz-,
baleset-, szavatossági be-
töréses lopás elleni, üveg-,
jég- és állatbiztosítási ága-
zatokat művel. — Felvilágosításokkal
készséggel szolgál

1048

az aradi vezérügynökség:

Arad, Atzél Péter-utca 1. sz.

az Aradi első takarékpénztár házában

487

Képvisele Aradon
SZEMZŐ ARMIN
áruügynöksége által.
Telefon 592. szám.

Koffmann Sándor a színház-épületből

Deák Ferenc-utca 40. sz. alá

helyezte át üzletét.

Olcsó árak!

Diamant Ferencz

villamos világítás, telefon-osongó berendező, csillár- és izzótetek raktára 3161

Deák Ferenc-u. 7.
Telefon 595. szám.

Arad város adóhivatalától.

2160—1918. ahsz.

Adófizetés iránti hirdetemény.

Alulírott városi adóhivatal ezenel felszólítja mindazokat az adózókat, akik a városi adókönyvben előírt és az 1909. évi XI. t. c. 26. §-a értelmében esedékes adótartozásukat e hó 15-ig be nem fizették, hogy azt járulékaival együtt, a jelen hirdetemény közhírré tételétől számított 8 napon belül, vagyis e hó 24-ig az alulírott városi adópénztárba annál is inkább fizessék be, mert ellenkező esetben ellenük a zálogolási eljárás azonnal meg fog indíttatni.

Arad, 1913. február hó 15.

Városi adóhivatal.

Az Andrássy-téren**az első emeleten**

irodának, vagy divatsalonnak alkalmas utcai lakás május 1-re

kiadó.

Bővebbet a kiadóhivatalban

Szakai Arminné

hímző- és fehérnemű üzlete

Arad, Weiter János-u. 3.

Női-, férfi- és gyermek kelenyék készítése rövid idő alatt a legfinomabb hozzávalókkal, elsőrendű kivitelben készülnek. 721

Szines és fehér hímzések, ugyszintén fehérnemű varrások olcsó árban készülnek.

Hímzett madeira vászon szobkendők nagy választékban 1-60 fillérért kaphatók.

Hímző és fehérnemű-varró leányok, fizetés-sel felvételnek.

Csődtömegeladási hirdetemény.

Közhírré teszem, hogy vb. Ábrahám Istvánoné és társabrádi bej. kereskedő cég csődtömegéhez tartozó s a csődleltár 1—1281 tételei alatt felvett rőfös, fűszer, vas, üveg stb. áruk, melyek beszerzési ára 43038 K. 10 fillér, becsértéke pedig 21568 K. 46 fillér, zárt ajánlat útján fognak eladatni.

A zárt írásbeli ajánlatok dr. Schulhoff Zsigmond dévai ügyvéd csődválasztmányi elnöknel nyújtandók be.

1913. évi február hó 25. napjának déli 12 órájáig a becsérték 10%-ának mint bánatpénznek egyidejű letétele mellett. A csődválasztmány a beadott írásbeli ajánlatok fölött 24 óra alatt határoz.

A választmány fenntartja magának a jogot, hogy az ajánlatok fölött szabadon határozhasson és esetleg valamennyit is visszautasíthassa.

Sem a csődválasztmány, sem a tömeggondnok az árak minősége, mennyisége és esetleges leltári tévedésekért nem felel.

A vételi illeték a vevőt terheli és azonnal lefizetendő.

Azon ajánlattevő, kinek ajánlatát a választmány elfogadja tartozik a vételárat és a vételi illetéket nyomban lefizetni és az árukat 1913. évi február hó 28-ig az üzlethelyiségből elvitetni. Jogában áll azonban bérösszeg megtérítése ellenében az üzlethelyiséget május 31-ig használni, amennyiben ezen szándékát az ajánlatában kitünteti.

Ha a vevő eme vételi feltételeket megszegi, bánatpénzét a csődtömeg javára feltétlenül elveszti, ezenfelül az okozott kár és költségekért is felelős.

A csődleltár irodámban megtekinthető, az árukat is meg lehet nézni közbenjöttem mellett. 1186

Brád, 1913. február hó 8-án.

Dr. Kugel Dezső,
csődtömeggondnok.

Egy hölgy

hajlandó bárkinék, aki ideggyengeségben (Neurasthenia), vészegényégben, csusz, köszvény, stb. betegségben szenved, díjtalanul egy egyszerű, meglepő gyorsan ható győszert ajánlani, amelyet a véletlen által ismert meg. Személyesen gyógyult meg ezen gyógyszer által, mint sok más beteg, miután mindenféle gyógyszerhez ered nény nélkül folyamodott és lelkiismereti kötelességének tartja hálából ezen nyilatkozatot közzé tenni, tisztán emberbaráti célból, egy tett fogadalom következtében. Szí eskedjenek írásban fordulni

Ed. Müller Amália

Budapest, Albertfalva 6. 9426

Posta-**csomag feladási****utalványkönyvek**

egész vászonkötésben, arany címnyomással kaphatók 1 korona 50 fillérért az

Aradi Nyomda R. T.
nyomdájában József főherceg-ut 22. sz.

Ház eladó!

Varjassy Lajos-u. 129. számu modern ház és mellette levő telek jutányos árért eladó. Értekezni lehet: **Varjassy Lajos-u. 131. szám.** 9103

256—1913. tkvi. szám.

Póthirdetemény.

A körösbökényi kir. járásbíró-ság mint tkvi. hatóság közhírré teszi, miszerint a Körösbökényi takarékpénztár r. t. végrehajtónak Timpa Togyer décei lakos végrehajtást szenvedő ellenl 720 kor. s. jár. iránti végrehajtási ügyében 6376/1912. sz. a kibocsátott árverési hirdeteményben a décei 161 sz. tkjvben A I. 6. 8. 9. sor (370. 371/a.) hrsz. udvar és kert, 1097/b. hrszamu szántó, 1401/a. hrsz. rétből álló ingatlanokra 499 korona kikiáltási árban Déce községházán 1913. április 11. napjának d. e. 10 órájára kiűzött árveres az 1881. LX. t. c. 167. §-a alapján a Codrul takaréknak és hitelintézet r. t. végrehajtató érdekében is 1100 kor. tőkekövetelése s jár. kielégítése végett megtartatni fog.

Körösbökény, 1913. január hó 18. napján.

Kir. bíróság, mint tkvi hatóság.

Buday s. k.,

kir. járásbíró.

1187

Kiadó lakás.

Boczkó-utca 9. sz. I. em. egy 3 szobás lakás mellékhelyiségekkel, fürdőszobával, villanyvilágítással, május 1-re kiadó. 894

eladás. 1158

Értesitem a zsidó hitsorsosokat, hogy az Óvár-utcában levő volt Löwenstein-féle máces sütődét megvettem és azt az orthodox főrabbi ur felügyelete alatt az orthodox máces sütést megkezdtem. Megrendeléseket úgy hitközségektől, mint egyesektől már most elfogadok, pontos kiszolgálással, ugyszintén saját sütésekre is előjegyzéseket.

Krämmer Ernő

bérlő Arad, Forray-utca 4. sz.,

hol husvéti edények is nagy választékban, jutányosan kaphatók.

Nagymennyiségű**maculatura****eladó.**

Apró hirdetések.

Ajánlatokhoz.

melyeket valamely jelige alatti küldenek a kiadóhivatalba, ne tessék eredeti okiratokat mellékelni, mert ésszerűtlen semmiféle felelősséget nem vállalunk. Azokat az ajánlatokat, melyeket az apróhirdetés megjelenésétől számított 4 héten belül elismertjük el nem visz, a kiadóhivatal megsemmisíti.

LEVELEZÉS.

Kiadóhivatalunkba

a következő jeligés levelek érkeztek:

„Eggo 66“
 „Vidéki“
 „Barátság“
 „Pannonia szálloda 15“
 „Nono“
 „B. G.“
 „30 éves“
 „Nyugdíj“
 „Őszirozsza“
 „Háztartás 88“

Felkérem

azon hölgyet, akit e lapra figyelmeztettem, tudassa, ismeretség lehetséges-e? „Barna 505“ poste restante Arad 2. 1188

„Vizsontlátás“

jeligével főpostára kérem tudatni, mikor és hol találkozhatunk. Ha elutazna, úgy címét tudassa. 1194

OKTATÁS.

Kereskedelmi szaktanfolyam,

mely már 5 éve áll fenn, újabban a „Gyakorló gyorsírók társasága Budapest“ szakfelügyelete alatt áll és vizsgálatok is a fenti egyesület által kiküldött bizottság előtt történnek. A gyorsírást továbbra is László Lipót ur okl. gyorsírás-tan. adja elő. Február hó 1-én új tanfolyam vette kezdetét mérsékelt tandíjakkal, Beiratkozni e hó 15-éig lehet, a mulasztott órákat külön órákban potoljuk. Végzett növendékeim részére az állásközvetítés díjtlan. Telefon 5-18 Ziffer Sándor Andrassy-tér 21. szám. I. emelet. 718

Kereskedelmi magántanfolyam.

Mérlegképes könyvvitel, gyorsírás, gépirás, keresk. számtan, magyarnémet levelezés rövid idő alatt, elsőrangú örök vezetése alatt mérsékelt tandíj mellett elsajátítható. Pichler Sándor írógépvállalata, Hasszinger-u. 5. Beiratkozások a február elsején kezdődött cursusokra még eszközölhetők. Telefon 808. sz. 658

ALKALMAZÁST KERES.

Gyakorlott pénztárnoknő
 fűszer, vagy ehhez hasonló üzletben pénztárnoknő, azonnali belépésre állást keres. Madarász R. Nagyvárad-ut 10. sz. ajtó 11. 1062

LAKÁST KERESNEK.

Május 1-re
 4-5 szobás lakást keresek fürdőszobával, lehetőleg magányos házban, távolság nem határoz. Ajánlatok B. G. jeligére a kiadóhivatalba kéretnek. 1142

Május 1-re
 egy 2 szobás modern utcai lakást keresek elő- és fürdőszobával, lehetőleg a Szabadság térhez közel. Ajánlatok ár megjelöléssel Moskovits cipőgyár fiókjébe kéretnek. 1190

KIADÓ LAKÁS.

Munkácsy Mihály-u. 4. sz.
 házban egy három szobából, víz- és villanyvezetékekkel az 5. számú házban pedig öt szoba, fürdőszobából álló lakás május hó 1-ére kiadó. Értekezhetni az 5. sz. alatt. 1192

Az Andrassy-téren
 az első emeleten intézetnek esetleg divatszalonnak alkalmas utcai lakás május 1-re kiadó. Bővebbet a kiadó hivatalban.

Egy két ablakos
 butorozott utcai szoba 1, esetleg 2 urnak kiadó, Rákóczi-utca 24. jobbra. 1144

Központi
 melegvízfűtésre, állandó melegvíz ellátásra, villany és gáz vezetékekkel, esetleg porszívó használatra berendezett 2 és 3 szobás lakások Orczy utca 8. szám alatt azonnal vagy május 1. kiadók. 1161

Modern
 két szobás lakás, előszoba és fürdőszobával gáz és villanyal felszerelve Rákóczi-utca 25. alatt május 1-re kiadó. 1157

Egy 4 és egy 2 szobás
 utcai lakás, fürdőszobával, a szükséges mellékhelyiségekkel május 1-ére kiadó Teleky-utca 19. szám. 910

Egy utcai
 és egy udvari szobából álló garcon lakás kiadó. Apponyi Albert-körút 1. sz. alatt.

Modern
 földszinti lakás, mely áll 5 szobából, előszobából, csukott folyosóval és minden egyéb hozzátartozóból 1918. május hó 1-re gróf Apponyi Albert-ut 1. sz. alatt kiadó.

ALKALMAZÁST NYER.

Tanuló
 fizetéssel felvétetik Mesner Benő női kézimunka- és előnyomda-üzlet, Boros Beni-tér 15. 1181

Egy gyermektelen
 ügyes kocsis ember, kinek felesége a házimesteri teendőket véggezheti, kerestetik. Cím a kiadóban. 1193

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Üzlet átadás miatt
 Bächer és Melichar-féle mezőgazdasági gépek beszerzési áron eladó Adelman Ferenc Ujszentanna. 1152

Megvételre kerestetik
 egy jókarban lévő, kevésbé használt irodai íróasztal. Ajánlatok a kiadóhivatalba küldendők.

Megvételre
 keresünk 1000 folyóméter 5-5 kg. acél sineket heveder és csavarokkal. Adelman Testvérek és Ackermann Ujszentanna. 1151

Pompás,
 enyhe, lugmentes igen finom borotváló szappan darabonként 10 fillér, 8 darab legfinomabb mandola szappan 50 fillér, 3 darab legfinomabb tojás olaj szappan 50 fillér, 8 darab pompás illatu virág szappan 50 fillér 6 darab legfinomabb virág illat szappan dobozban 1 kor. Utolérhetetlen finomságu fogkefék darabonként 1 korona és 1-20, Földes Kelemennél Arad. 1224

KÜLÖNFÉLE.

Egy nagyon szép
 és jókarban lévő antik kredenc — helyszüke miatt — és régi zsendely eladó. Ugyanott 2 szobás lakás hozzátartozó mellékhelyiségekkel május 1-re kiadó. Cím a kiadóhivatalban. 1189

Január 1-én
 lépett életbe a keresk. miniszter azon új rendelete, mely szerint a palackokban árusítandó italok mennyiség tartalma a palackokon feltüntetve kell hogy legyen. Ezen célra alkalmas címkék kaphatók Pichler Sándor papirkereskedésében Arad, Szabadság-tér 1. sz. Telefon 808. szám. 5311

India fogcsappék
 a legmakacsabb fogfájást azonnal megszüntetik, ára 70 fillér. Főraktár Gutori Földes Kelemen gyógyszer-tára és vegyészeti laboratóriuma Aradon. 1224

Diamant Jenő

Waltzer- és Kazinczy-utca sarkán (Polgári iskolával szemben) épület. és díszmű bádigos munkákat legjutányosabban készít úgy helyben mint vidéken. 511

ÜZLETEK.

Szép üzlethelyiség,
 esetleg berendezéssel, Waltzer J. utcában főpostával szemben, azonnal kiadó. Telefon 934 (üvegüzlet). 912

Kávémérés
 és kifizési üzlet betegség miatt, azonnalra vagy február 15-ére átadó. Cím a kiadóhivatalban. 655

Takszámoteres

Bér-autók
 Telefonszám **816**
 2281
 Szolgálat: reggel fél 6 órától éjjel 12 óráig.
 Garage: Deák Ferenc-utca 8. sz.

Téglagyárak

Arad—Mikelaka.

Cégtulajdonos:

Pollák Sándor Arad, Nádor-u. 14.

Telefon } Városi iroda 55.
 Aradi gyár 938.
 Mikelakai gyár 515.

Készít Aradon 1171
 (textil-gyár mellett) géppel gyártott falazó-, kut-, travers-, kemény- és idomtéglatat legkitünőbb minőségben.
Mikelakai gyárban
 kézzel vert falazó téglát.

Alkalmi vételek és eladása

finom 14 karátos arany-ékszer és pontosan kipróbált zseb- és fali órákban.
 Aki olcsón és szolid árut akar venni, úgy saját érdeke az, ha

ZINNER VILMOS

mű-órás és ékszerésznél
ARAD, Ferray-utca,

(gróf Hunyadi-palota) vásárol. Óra és ékszerjavítások 2 évi jótállás mellett.

Tört aranyat- és drága-köveket a legmagasabb árban megveszem, vagy becserélem új ékszerekre. 5707

Porosz kocka

D16

Házi és ipari célra

I. rendű szárak

Köszén
Koksz
Bükk-faszén
Aprított tüzifa

1191

pontos súlyban házhoz szállítva ajánl!

ALTMANN EDE

szénraktár

Wesselényi- és Kiss Ernő-utca sarok.

Telefon 46.